

DE TRE KJEDLEDD 1.8



ODD FELLOW ORDENENS MAGASIN • 96. ÅRGANG



Vinter i Norge.

Foto: Jon Esben Johnsen

FORSLAG
TIL VALGTE
STOREM-
BEDSMENN

SIDE 4

•

HISTORIEN
OM ODD
FELLOW I
NORGE

SIDE 6-7

•

DE FØRSTE
LOGENE

SIDE 8-13

•

INTERVJU
MED
STOR SIRE
MORTEN
BUAN

SIDE 14-17

•

INTERVJU
MED EKS
STOR SIRE
ERIK EVJEN



FORANDRE FOR Å BEVARE

En storlogeperiode nærmer seg slutten og vi forbereder nå Storlogemøtet som skal stake ut kursen for den neste storlogeperiode. Et Storlogemøte som både skal gjennomgå beretninger og regnskap for inneværende fireårs periode, men også legge føringene for den neste perioden. Behandling av lovforslag, vedta en langtidsplan med budsjett og valg av ledelse, alt er viktige saker og beslutninger som gir retning for utvikling av Odd Fellow Ordenen i Norge. Storlogemøtet er også et ordensmøte med sine ritualer, etiske innhold, kulturelle innslag der alle skal oppleve at vi er en verdibærende Orden. Mitt mål er at alle delegater, representanter og gjester opplever at Storlogemøtet i Den Norske Storloge er et godt møte og at en drar hjem med fornyet kraft, inspirasjon og tro på utviklingen av vår Orden. Jeg håper at forhandlingene, diskusjonene og omgangsformen på Storlogemøtet blir preget av at vi alle er søstre og brødre som evner å etterleve våre verdier og vårt etiske grunnlag. Det er sundt med meningsforskjeller, men kommunikasjonen må preges av respekt og verdighet.

Hvordan er situasjonen for Odd Fellow Ordenen internasjonalt og her hjemme i Norge. Det er viktig å være klar over hvor man er før man staker ut kursen videre. Jeg deltok nylig på møte i den Europeiske Storloge med diskusjon rundt utviklingen av Odd Fellow Ordenen. Vi ser at i USA og Canada er det en katastrofal tilbakegang der de nå er under femti tusen medlemmer totalt. Noe av den samme tilbakegangen har vi i Tyskland og Sveits og det ser ut til å være bare i Nord Europa at Odd Fellow Ordenen har en god posisjon. Det er nå kun i Finland og Island vi har en økning mens resten av Norden har en stagnasjon og liten tilbakegang. Ordenen har ikke maktet å tilpasse seg dagens samfunn og skal vi være en livskraftig organisasjon om ti eller femti år så kreves det at vi nå må ta de riktige grep. Odd Fellow Ordenen må igjennom en modernisering og fornying for å tilpasse seg vår tid. Det er stadig flere som ser

dette behovet og på møtet i Sovereign Grand Lodge i USA i fjor var rapporten fra medlemskomiteen klar der lederen PSGM John Petterson sier: «Dersom vi ikke snur oss raskt, slutter vi å eksistere». I rapporten fra Manchester Unity sier Jane Nelson som er leder av Ordenen i England; «Vi må være progressive, vi på tilpasse oss og endre oss hvis vi ikke vil dø.» Spørsmålet er om vi evner å legge om kursen og gjøre de riktige tiltak. Jeg tror at det er for sent i USA og Canada og at det bare er et spørsmål om tid før Odd Fellow Ordenen vil opphøre i de fleste stater der. I Norden og Norge har vi fortsatt et godt utgangspunkt, men det er nå vi har muligheten til å iverksette de nødvendige tiltak og legge de riktige strategier for fremtiden mens vi ennå har et godt utgangspunkt. Vi må nå ha mot og kraft til å forandre oss for å bevare Odd Fellow Ordenen. Det er behov for innovasjon og å slippe til nye tanker, se etter mulighetene for fremtiden, og utvikle en kultur der en både tør, vil og kan finne nye veier.

Jeg tror at vi har et godt utgangspunkt for våre verdier og vår etikk formidlet gjennom våre ritualer, står seg meget godt både i dagens og fremtidens samfunn. På mange måter er vårt budskap mer aktuelt enn noen gang og vår visjon om at hver søster og bror skal få med seg kunnskap, verdier og holdninger i sitt liv er absolutt fremtidsrettet. Respekt, medmenneskelighet, toleranse og fellesskap er verdier som er særdeles aktuelle nå og i fremtiden. Ordenens metode for å formidle disse verdiene er gjennom ritualer, refleksjon og etisk fordypning. Jeg tror dette møter et behov i dagens og morgendagens samfunn. Vår utfordring er å utvikle en organisasjon og en kultur som oppleves som tidsaktuell og i tråd med samfunnsutviklingen. Vi må alltid ha i tankene at det viktigste ordenarbeidet foregår i hver loge og leir og målet må være at hver søster og bror trives og føler at en har et godt utbytte av å være en Odd Fellow.

*Med broderlig hilsen i
Vennskap, Kjærlighet og Sannhet*

Morten Buan
Stor Sire



INNHOLD 118

STOR SIRE HAR ORDET	2	RAUSHETENS TID	34
INNHOLDSFORTEGNELSE	3	ORDENSHUSET PÅ ÅRNES	36
NOMINASJON STORLOGEN 2018	4	VEVEN	38
VÅRLØSNINGEN I 1919	6	ET EKSEMPEL TIL ETTERFØLGELSE	39
ODD FELLOW LOGE NR 3 EYSTEIN	8	DEP SS GEIR SMÅVIK	40
ODD FELLOW LOGE NR 4 DE SYV FJELDE	10	STATISTIKK OG QUIZ	41
ODD FELLOW LOGE NR 5 VESTERLEN	12	ODD FELLOW TORGET	42
INTERVJU MED STOR SIRE MORTEN BUAN	16	ODD FELLOW UTSTYR	44
EN TALE MED OVERSIKT OG INNHOLD	20	REDAKTØRENS HJØRNE	46
H. M. KONGENS NYTTÅRSTALE 2017	22	VIKTIGE TELEFONER	47
ORDENENS TILBLIVELSE I HAMAR	24	FERGEMANN TID	48
INTERVJU MED EKS STOR SIRE ERIK EVJEN	28		



STORLOGENS NOMINASJONSNEVND'S FORSLAG



STOR SIRE

Navn: Morten Buan
Alder: 63 år
Loge: 139 Kong Haakon Oslo
Bopel: Oslo
Nåværende embede: Stor Sire
Utdannelse: Offiser – økonom
Arbeidserfaring: HR Direktør



STR. DEP. STOR SIRE

Navn: Selle Marie Horntvedt
Alder: 68 år
Loge: 7 De Hvite Liljer Kristiansand
Bopel: Kristiansand
Nåværende embede: DSS
Utdannelse: Lærershøyskole
Arbeidserfaring: Lærer



BR. DEP. STOR SIRE

Navn: Geir Småvik
Alder: 57
Loge: Nr 3 Eystein
Bopel: Trondheim
Nåværende embede: Dep SS
Utdannelse: Befal
Arbeidserfaring: Innkjøpsdirektør



STR. STOR SEKRETÆR

Navn: Renée Backer
Alder: 56 år
Loge: 47 Victoria Oslo
Bopel: Oslo
Nåværende embede: EksOM
Utdannelse: Eiendomsmegler
Arbeidserfaring: Eiendomsforvaltning



BR. STOR SEKRETÆR

Navn: Jon Erik Holm
Alder: 56 år
Loge: 12 Kongssten Fredrikstad
Bopel: Fredrikstad
Nåværende embede: DSS
Utdannelse: Juridisk embedseksamen
Arbeidserfaring: Advokat



STR. STOR SKATTMESTER

Navn: Vivi S. Uhre
Alder: 68 år
Loge: 23 Laboremus Harstad
Bopel: Harstad
Nåværende embede: Stor Skattm.
Utdannelse: Bedriftsøkonom
Arbeidserfaring: Regnskapfører



BR. STOR SKATTMESTER

Navn: Paal Østmo
Alder: 72 år
Loge: 32 Viken Oslo
Bopel: Oslo
Nåværende embede: Stor Skattm
Utdannelse: Siviløkonom
Arbeidserfaring: Adm Direktør

FORSLAG FRA ANDRE



STR. STOR SEKRETÆR

Navn: Grethe Isdahl
Alder: 69 år
Loge: 27 Deboraah
Bopel: Bergen
Nåværende embede: DSS
Utdannelse: Sekretær
Arbeidserfaring: Avdelingsleder

Forslag fra Distriktsråd nr. 3 Bergen og Hordaland og nr. 4 Sunnmøre. Uttalelse fra kandidatens distriktsråd: Distriktsrådet støtter forslaget.



STR. DEP. STOR SIRE

Navn: Toril Grundtvig Skougaard
Alder: 71 år
Loge: 25 Irene
Bopel: Oslo
Nåværende embede: Deputert Stor Sire
Utdannelse: Sekretær
Arbeidserfaring: Sekretær

Forslag fra Rebekkadistriktstrådene nr. 3 Bergen og Hordaland, nr. 4 Sunnmøre og nr. 8 Vestfold. Uttalelse fra kandidatens distriktsråd Rebekkadistrikt 21: Distriktsrådet er nøytrale,



BR. DEP. STOR SIRE

Navn: Per Arild Nesje
Alder: 59 år
Loge: 56 Johan Middelthun
Bopel: Oslo
Nåværende embede: SDepSS
Utdannelse: Sivilingeniør
Arbeidserfaring: Salgssjef

Forslag fra DSS Dag Runar Pedersen, Distriktsråd nr. 14 Vest-Agder, Rebekka og Odd Fellow Distriktsråd nr. 3 Bergen og Hordaland. Uttalelse fra kandidatens distriktsråd, Odd Fellow Distrikt 1: Distriktsrådet støtter forslaget.

Forslag fra andre en Nominasjonsnevnden kan fremmes i tråd med Storlogeloven §7.2 og §4.4, Lov for loger og lov for leire § 1-7. Forslaget skal behandles i distriktsrådet før det oversendes Ordenskanselliet innen 1. mars. Ovenstående forslag er fremkommet innen tidsfristen.

5
48

Sundvollen Hotel vil være ramme for Storlogemøtet 2018.



NOMINASJONSNEVDEN

MEDLEMMER

Torbjørn Strand, 123 Stella Nova (Leder)
Sylvi Tollefsen, 59 Selene
Else Byholt, 93 Kaprifol
Svanhild Sandem, 63 Sinceritas
Erling Nordsjø, 22 Thomas Wildey
Oddbjørn Aalmo, 93 Henrik Wergeland
Ove Gloppen, 9 Egstubben m.d.g.s.

VARAMEDLEMMER

Svein Simonsen, 96 Origo
Torild Hundal, 56 C. Collett
Britt Lund, 48 Duen
Kari Belgum, 25 Irene
Jens J. Jensen jr, 50 Bergensiana
Terje Selbo, 111 O. Tryggvason
Dag Runar Pedersen, 89 Skagerak

DOMSNEVDEN

MEDLEMMER

Odd Abbedissen, 4 De Syv Fjelde (Leder)
Hans Sverre Sjøvold, 117 Oseberg
Magne Pettersen, 149 Børvasstind
Elsa Bru, 3 Vaar
Svanhild Ljosland, 48 Duen
Elna Kjær Meyer, 2 Urania
Arne Dagfinn Reistadbakk, 131 Grip

VARAMEDLEMMER

Hans Balchen, 89 Skagerak
Oddbjørn Njøs, 110 Istindkjeden
Sissel Idland, 3 Vaar
Grete Koppangen, 110 Sølvkjeden
Kirsten Melvik, 11 Concordia
Terje Tovan, 11 Vøy



Vi moderne mennesker – som vi liker å kalle oss – har en informasjonsmengde som de fleste tidligere generasjoner kunne misunne oss. Men vi er også varig svekket og mangelfullt utviklet på en del områder som var naturlig for tidligere generasjoner. De var vant med å se at kveldslyset forsvant og dagslyset kom. For å markere dette, satte de navn på noen faste stjerner. Aftenstjernen varslet dagens slutt. Morgenstjernen varslet at en ny dag var i emning. Morgenstjernen er planeten Venus som av de gamle grekere fikk navnet Fosforos som på norsk betyr Lysbæreren. Morgenstjernen – på engelsk The Morning Star – var også navnet på Thomas Wildeys loge i London.

Den første Odd Fellow loge i Norge så lyset i Stavanger 26. april 1898. Den gikk ikke så bra og falt i en dvalerlik-

nende søvn etter om lag fem års drift. Men det var noen som ikke ga opp, men stadig var på søken etter nye

muligheter. En av dem var Eks Overmester Gustav Olaus Abrahamsen i Stavanger. Han må ha hatt god kontakt med en annen av Stavangerlogens brødre, nemlig apoteker Fredrik Christian Wolff, som omkring århudeskiftet hadde flyttet til Kristiania. Dette var midt i unionsoppløsningen mellom Sverige og Norge som kulminerte i unionsoppløsningen 17. juni 1905. I denne tid var det i Norge mye annet å holde på med enn å vekke til live en loge i en til da ganske ukjent Orden.

EN NY START

Det var mye som skjedde. Gustav Olaus Abrahamsen satt i Stavanger og speidet etter muligheter. Fredrik Christian Wolff samlet en liten gruppe menn omkring seg i hovedstaden Kristiania. Konservatoren på Eidsvoldbygningen, Albert Jacob Lange, hadde også tatt mål av seg til å innføre Odd Fellow Ordenen i Norge. Han visste åpenbart ikke at den allerede var innført i 1898. Albert Lange skrev tidlig i 1906 et brev til Danmark hvor han ba om å bli innviet i Odd Fellow Ordenen der. Dette ble det ikke noe av. Og han ble innviet i Ordenen ved den berømte Innvielsen av hele fjorten nye brødre i marsdagene 1907.

Den danske Stor Sire, Petrus Beyer, hadde gjentatte ganger vært i Norge og propagandert for Odd Fellow Ordenen. Men det var først da advokat Samuel Johnson kom på banen i 1907 at det virkelig ble fart i sakene. Gjennom et sett av beslutninger, og svært heldige omstendigheter, ble det ikke noen ny loge i Kristiania, men en overflytting av Stavangerlogen, loge nr 1 Noreg, til et nytt «domicil» og med et nytt navn som passet bedre for «kristianasprofgølsen», nemlig loge nr 1 Norvegia.

EN, TO, TRE FIRE . . .

Ikke før var en Odd Fellow loge på plass i hovedstaden i 1908, før også en Rebekkaloge så dagens lys med Rebekkaloge nr. 1 Sct. a Sunniva i 1909.

T GRYR AV AG...

TEKST:
KJELL-HENRIK
HENDRICH



Dermed var Ordenens kjønnsmessige bredde på plass. Så skulle da begge disse logene finne sin form, sin plass, sin selvforståelse, sin drift, sin rekruttering, sin utvikling, sin opplæring, sine sosiale omgangsformer og sin plass i hele Odd Fellow verdenen. Slike prosesser skjer ikke uten tilpasninger, gnisninger, misforståelser, grupperinger og ulike vurderinger som nær sagt alt annet mellom himmel og jord. Stor Sire Johan Middelthon, som fulgte alle disse prosessene fra innsiden av Ordenen, sier vel med et litt overbærende smil at det var «evige debatter om nær sagt alt, både stort og smått, både vesentligheter og uvesentligheter. Kanskje mest det siste.» Men knoppskyting ble det. I 1913 kom det først på våren en ny

Rebekkaloge, nr 2 Urania. Og senhøstes kom det en ny Odd Fellow loge, loge nr 2 Eidsvold. Fire loger var på plass, og alle lå i hovedstaden, Kristiania.

OG SÅ KOM RAGNAROK. . .

Med fire loger på plass i hovedstaden, lå alt til rette for den gode og ønskede ekspansjon. Nasjonen solte seg i glansen av Verdensutstillingen på Frogner Hovedgård i 1914. Statsminister Gunnar Knudsen kunne ikke se en eneste sky på den politiske himmel. Men med skuddene i Sarajevo 28. juni 1914 brøt helvete løs. Europa og resten av verden ble kastet ut i en meningsløs krig.

Noen ekspansjon var det ikke tale om. Det gjaldt å sitte stille i båten og

vente på bedre dager. Selv i denne redselsnatten ble det reist mye og propagandert for Odd Fellow Ordenen. Selve hovedpropagandisten var den avgåtte Distrikts Deputert Stor Sire Samuel Johnson.

SÅ LYSER MORGENSTJERNEN OPP I HORISONTEN

I 1917 knopper det seg til i Trondhjem, Bergen og Stavanger. Tre loger er i emning. Den danske Stor Sire Petrus Beyer godkjenner opprettelsen. En nesten feberhet aktivitet tar form høsten 1917. Broderforeningene gjør seg klare til å bli loger. Logesaler kommer på plass. Utstyr anskaffes. Brødre fra disse byene innvies i Kristiania. Agendaen for innvielse av tre nye loger planlegges nøye. Den første skal innvies som nr 3 Eystein i Trondhjem, den andre som nr 4 De Syv Fjelde i Bergen og den femte i Stavanger med navnet Vesterlen. Planen er å starte turen i Trondhjem, forsette til Bergen og avslutte det hele i Stavanger.

PLANER SOM BRYTER SAMMEN

Reisen skulle opprinnelig gå med tog til Trondhjem og med båt langs kysten til Bergen og Stavanger. Det første sammenbruddet var at toglinjene til Trondhjem ble stengt. Så ble kursen lagt om med tog til Bergen hvor også toglinjene ble snødd igjen. Så ble det båt til Bergen og videre båt i storm til Stavanger. Loge nr 5 Vesterlen ble først instituert. Sjelden har man sett en mer konkret betydning av Matteusevangeliets kapittel 20, vers 16 hvor det heter: «Slik skal de siste bli de første og de første de siste.» Så gikk reisen tilbake til Bergen hvor loge nr 4 De Syv Fjelde ble instituert. Og etter en lang reise over fjellet fra Bergen og videre til Trondhjem, ble loge nr 3 Eystein instituert.

OM HUNDRE ÅR ER ALLTID GLEMT. . .

Det var forfatteren Knut Hamsun som uttalte denne spådommen i sitt flotte dikt fra «De vilde kor» i 1904. Når det gjelder denne reisen som Stor Sire Petrus Beyer, DDSS Samuel Johnson og en rekke Storembedsmenn og brødre i januardagene 1918, så er det ingen grunn til å glemme denne.

Og på de følgende sider skal vi se hva som er skjedd med disse tre logene gjennom de hundre år som er gått.

LOGE NR 3 EYSTEIN

100 ÅR

27. JANUAR 2018

TEKST:
TERJE
USTAD

Lørdag den 27. januar 2018 kunne Odd Fellow loge nr 3 Eystein feire at det var på dagen 100 år siden logens institusjon. Det startet med at fire brødre, som var innviet i Kristiania, tillyste et møte i Frimurerlogen 8. desember 1916, i den hensikt å danne en broderforening i Trondhjem. Dep. Stor Sire Sam. Johnson holdt foredrag over Ordenens formål og oppgaver for omlag 50 fremmøtte, og 23 av deltagerne meldte seg straks på som interesserte. Allerede dagen etter ble disse og to til innviet i Ordenen.

Den nystartede broderforening gikk med iver og lyst inn for arbeidet med å danne sin egen loge så tidlig som mulig. Tilgangen på nye medlemmer måtte sikres, innvielser foretas og forfremmelser i gradene gjennomføres, slik at embeder i den kommende loge kunne besettes. Allerede i januar 1917 reiste 29 trondheimere til Kristiania, og den 25. januar ble ni medlemmer innviet i loge nr 2 Eidsvold, og deretter tildelt 1. graden. Dagen etter ble samtlige brødre tildelt 2. og 3. grad i loge nr 1 Norge.

Kort tid etterpå ervervet et konsortium av medlemmene eiendommen Thomas Angells gate 10b, hvor det i den øverste etasje ble innredet en meget stilfull og intim logesal, som sto ferdig til logens institusjon.

Et navn måtte den nye loge også ha, og valget falt på Eystein. Navnet henspiller på Eystein Erlendson, erkebiskop av Nidaros fra 1157 til 1188, nok den mest markerte av alle de 27 katolske erkebiskoper i Norge frem til reformasjonen.

Siden Ordenen i Norge frem til 1920 var tilsluttet Den Danske Storloge, var det Stor Sire Petrus Beyer fra Danmark, som med assistanse av Stor Marsjall og Stor Sekretær fra København, samt Dep. Stor Sire Sam. Johnson og brødre fra logene Norge og Eidsvold, som sto for institusjonen den 27. januar 1918. Etter at logens vakre sal var høytidelig innviet, ble 12 nye brødre innviet i Ordenen, og en rekke gradpasseringer gjennomført.



DSS Terje Selbo, Dep. Stor Sire Geir Småvik, OM Morten Johnsen og Stor Sire Morten Buan foran fanen til Distrikt 6

Til slutt ble de valgte embedsmenn for terminen 1918–1919 installert. Den nye logen startet sin gjerning med 59 medlemmer, derav 44 med 3. grad.

Brødrene gikk med alvor inn for logens arbeid og Ordenens ideer, og tilgangen på nye medlemmer var god de første årene. Men den harde økonomiske nedgangstiden på 20-tallet, som strakte seg langt utover i 30-årene, fikk også følger for Ordenslivet. Logen fikk ikke den vekst og tilgang på nye brødre som ønskelig var.

Uansett de ytre forhold, har loge Ey-

stein alltid hatt stort fokus på utadvendt sosialt arbeid. Det kan nevnes at allerede som broderforening startet de med juleutdelinger, en aktivitet som pågikk helt til krigsutbruddet og logens opphør i 1940. Logen har i tillegg alltid vært lydhør ovenfor anmodninger om økonomisk støtte, fra både inn- og utland, og det er ikke uanselige beløp som er anvendt til dette formål.

Under krigsårene lå all Odd Fellow virksomhet i vårt land nede. En rekonstruksjon av logen startet allerede i 1945, og regulært arbeid kom i gang 29. mars



Fra dialogen mellom Erkebiskop Eystein og Arve Lønnum

1946. Oppslutningen fra de gamle brødre var god, og de påla seg selv en Koppskatt på 300 kroner pr. medlem, slik at logen skulle få en passende startkapital.

Som første loge nordenfjeldsk, har Eystein hatt en stor og meget viktig oppgave som moderloge for en rekke nye fra Nordmøre til Lofoten. Disse har i sin tur skaffet avleggere, så loge Eystein kan betrakte seg som skaperen av et stort slektstre med loger. Denne virksomheten har gjennom årene medført en strøm av brødre fra fjern og nær med kortere eller lengre opphold i Eystein, med økt aktivitet og gjensidig berikelse som gevinst. Arbeidet for Ordenens utbredelse gjennom knoppskyting har vært høyt prioritert og verdsatt i Eystein helt fra de aller første år.

Det ble tidlig knyttet bånd med loge nr 35 Georg Adlersparre i Østersund, Eysteins svenske vennskapsloge, en kontakt som i alle år har vært holdt godt ved like, med jevnlig treff på norsk og svensk side. Her kan også nevnes den hjelp man mottok fra svensk side ved oppstarten etter krigen.

Kontakten med den danske vennskapslogen – nr 5 Fyn – har i tillegg tatt seg opp siden begynnelsen på 90-tallet. Fra gammelt av har det også vært god forbindelse med loge nr 76 Stiklestad på Levanger, og i de senere år har kontakten med loge nr 59 Herman Anker på Hamar blitt etablert og vokst seg sterk. Et besøk til St Olavs kapell litt utenfor byen Covarrubias i Spania, ble gjennomført av 13 brødre og ledsagere i 2015. Denne byen hadde i sin tid en sterk tilknytning til den norske prinsessen Kristina som i 1258 giftet seg med den spanske prins Don Felipe.

Opp gjennom årene har loge Eystein vært beriket med musikalske krefter, som har underholdt med sang og musikk på såvel vanlige møter, som ved spesielle begivenheter. Ikke minst logens organist i over 30 år, Per Sigfred Jøssund har mye av æren for dette. Ved siden av Dep. Stor Sire Geir Småvik, er han den eneste av Eysteins brødre som har mottatt Storlogens Hederstegn.

Med hensyn til logens ekspansjon har det i flere år vært drevet et aktivt arbeid med faddere og nye brødre gjennom in-



Eysteins brødre fremfører Eystein-sangen.

formasjon, sammenkomster og opplæringsprogram. Angående medlems-tilgang har logen det siste decennium hatt en varierende utvikling. Tilgangen på nye brødre har dessverre vært noe lav de senere år, og ved siste årsskifte lå medlemstallet på 81 medlemmer.

Men den gode innsats som gjøres for logens styrkelse og utvikling, og den økte kunnskap og bevissthet blant brødrene for Ordenens betydning, gir begrunnet håp for en positiv medlemsutvikling i årene fremover.

Hundreårsmarkeringen skulle selvfølgelig feires på behørig vis. Etter beste trøndersk tradisjon skal slike festligheter strekke seg over tre døgn. Jubileet startet fredag den 26. februar med et Get Together Party på Scandic Nidelven hotell, der festlighetene skulle foregå, og hvor de fleste tilreisende bodde. Deretter var det uformell samling i Broen Bar.

Med tanke på erkebiskop Eystein, som var en stor kirkebygger, mellom annet i forbindelse med Nidarosdomen og Erkebispegården, ble det lørdag morgen først omvisning og kåseri i Den Katolske Kirkes nybygg, deretter besøk i Erkebispegården og Nidarosdomen ved pater Egil Mogstad og byhistoriker Terje Bratberg. En meget interessant og givende formiddag.

Vel tilbake på hotellet, startet ettermiddagen med innvielse av festlokalet, etterfulgt av Festloge med tilstedeværelse av Stor Sire Morten Buan, Dep. Stor Sire, Stor Marsjall, Søster Stor Vakt og distriktets to DSS.

Mens lokalet deretter ble klargjort til bespisning, var det aperitiff og småprat i foajeen. Da alt var i orden, kunne de 181 bespisende innta sine plasser, rede til en treretters festmiddag, med utvalgte viner. Logens UM Kåre Robertsen fungerte som toastmaster.

Festen startet ved at Stor Sire Morten Buan utbrakte kongens skål, etterfulgt av kongesangen. Deretter fulgte en dialog mellom Arve Lønnum og Erkebiskop Eystein, (spilt av Dep. Stor Sire Geir Småvik). Lønnum orienterte om Ordenen og dens idealer, samt behovet for Vennskap, Kjærlighet og Sannhet også i dagens samfunn. I hundre år har loge Eystein stått som en vokter av høye verdier



Utsnitt fra Herresalen i Erkebispegården.

og medmenneskelighet. Erkebiskopen satte tydeligvis pris på det han fikk høre, men undret seg over hvorfor hans navn var trukket inn. Han fortalte kort om sin livsgjerning, og avsluttet med en oppfordring om å arbeide ufortrødent videre i Odd Fellows ånd.

Før hovedretten ble servert, hadde Stor Sire Morten Buan ordet. Han kom inn på trøbbelet angående rekkefølgen til logene Eystein, De Syv Fjelde og Vesterlen, før han overrakte OM Morten Johnsen Storlogens gave, en blomstervase og Storlogens lys.

Senere fikk vi opptreden ved den unge sopranen May Kristin Svanholm Hegvold, før OM Morten Johnsen hadde sin tale for dagen. Han fastslo at hver søster og bror har et ansvar for at vi alle har det godt i logen. Loge Eystein har vært her i 100 år, og våre forgjengere har lagt et grunnlag vi bygger på. Men vi må også tilpasse oss nåtiden. Han var stolt over brødrene, og det å få være OM i en sådan loge. Avslutningsvis berømmet han jubileumskomiteen og brødrene i logen, og takket for alle gavene de har mottatt fra loger og leire.

Deretter samlet brødrene fra Eystein seg foran scenen og fremførte Eystein-sangen av Knut F. Dahl. De ble etterfulgt av Sebastian Lyng Malmo, en ung entertainer.

OM Eiri Sve i Rebekkaloge nr 4 Pax, omtalte det gode samarbeidet gjennom alle år mellom Rebekka og Odd Fellow logene i Distrikt 6, mens OM Egil Toftaker fra loge nr 66 Gunnerus, hilste fra alle logene i distriktet.

Som nevnt er Eystein moderloge for en rekke andre, og representanter fra flere av disse, sammen med deltagere fra vennskapsloger, fremførte også sine hilsener og gratulasjoner.

Toastmasteren avsluttet sin oppgave, og overlot til en noe overrasket Gudmund Joar Bratrud fra loge nr. 6 Rune å takke for maten, noe han kom godt fra.

Salen ble så gjort klar til dans til Skaun Storband, en aktivitet som fortsatte utover i de små timer.

Jubileet ble avsluttet med felles frokost i Broen Bar søndag morgen, både for de som bodde på hotellet, og øvrige interesserte.

HISTORIKK FOR LOGE NR 4

De syv fjelde

TEKST:
OM ASBJØRN
STEINAR GELIN



Den 23. januar 1918 er vår loges stiftelsesdag. 100 år har det gått siden loge nr 4 De Syv Fjelde så dagens lys. Odd Fellows tilstedeværelse i Bergen begynte allerede i 1917. Fem brødre fra henholdsvis loge nr 1 Norvegia og loge nr 2 Eidsvold i Oslo, samt loge nr 27 Ansgar i Aalborg, Danmark, arrangerte et møte i Museets lesesal den 23. mai, der 200 herrer var invitert. Forordragsholderen var daværende Overmester i loge nr 1 Norvegia og senere Stor Sire Br. Sam Johnson. Dagen etter ble det opptatt 18 nye brødre i et midlertidig innviet lokale i Domkirkegaten 2. Samtidig ble «Bergens Odd Fellow Forening» stiftet med 23 medlemmer. Foreningen flyttet mye rundt i begynnelsen, men fikk etter en stund leiet lokale i Håkonsgate 39. Foreningen jobbet energisk for å få på plass en loge, og ordensarbeidet gikk sakte men sikkert fremover. I slutten av 1917 mente brødrene at de var klare til å stifte en loge. I november 1917 ble det nedsatt et utvalg som skulle finne et godt navn til den nye logen. På møtet den 8. desember ble de følgende navneforslag fremmet:

«Bergenshus», «Bergensia», «Ole Bull», «De Syv Fjelde», «Haakon til de Syv Fjelde» og «Bredablikk».

Etter en debatt med påfølgende avstemning vant forslaget «De Syv Fjelde» med 14 stemmer foran «Ole Bull» på annen plass med 9 stemmer. Av en eller annen grunn ba Overmester Br. Sam Johnson i Oslo foreningen om å endre dette navnevalget, men det ble likevel endelig stadfestet og vedtatt på et møte den 7. januar 1918. Da alt var klart ble loge nr 4 De Syv Fjelde etablert den 23.1.1918 i foreningens lokaler i Håkonsgate. Møtet ble ledet av den norske Ordenens daværende høyeste embedsmann, den danske Stor Sire Br. Petrus Beyer. Deputert Stor Sire Br. Sam Johnson for Norge var også til stede ved denne begivenheten. For øvrig medvirket embedsmenn fra både den dansk/norske

Storloge, og fra logene Norvegia og Eidsvold i Oslo. Samme dag ble 19 nye resipiender opptatt i logen, og De Syv Fjelde startet da med til sammen 53 brødre. Allerede dagen etterpå ble flere av disse brødrene forfremmet til 1. 2. og 3. Grad. Det ble bestemt at møtedagen skulle være onsdag, med fremmøte kl. 20:00.

De aller første valgte embedsmenn i vår loge var:

- Overmester Br. Ansgar Hegrenes
- Undermester Br. Magnus Aarø
- Sekretær Br. Ludvig Høvig
- Kasserer Br. Kristian Rosenberg
- Skattmester Br. Olav M. Foss

Som Ceremonimester ble utnevnt Br. Karl Johannesen

I de første årene steg medlemstallet hurtig. I 1923 hadde logen vokst til 83 brødre. Mye godt ytre arbeid ble gjort for å innsamle midler til sosiale formål. Tilstelninger, utlodninger og årlige kirkekonsserter i Korskirken hver morsdag ble arrangert, og dette bidro til å forsyne konfirmanter med klær, - og gaver ble gitt til nødstilte barn og familier. Den 10. september 1919 ble det avholdt et møte for brødrenes koner, og dette resulterte i dannelsen av en syforening som produserte barneklær som ble utdelt til de fattige hver jul. Senere fremskaffet denne foreningen også gevinster til utlodning til inntekt for det sosiale arbeidet. I perioden fra logens grunnleggelse i 1918 og i de 20 årene frem til begynnelsen av 1938 kledde vår loge opp ca. 2 000 trengende barn.

Logen la i starten mye energi ned i å finne egnede lokaler. Brødrene fikk oppsigelse fra Håkonsgate 39. allerede et halvt år etter stiftelsen. Dette endte med at en gruppe brødre stiftet et aksjeselskap og gikk til innkjøp av Neumannsgate 11. Prisen var kr. 96 000. Selskapet leide ut 4. etasje til De Syv Fjelde, og her ble det innredet logesal, Forværelse og spisesal. Innvielsen ble foretatt av Deputert Stor Sire Br. Sam Johnson den 1. desember 1918.

At brødrene var glade for å ha sitt første selveide hus er åpenbart. Det foreligger en protokoll fra dagen før inn-

vielsen som forteller om at det da, den 31. november ble avholdt en festlig sammenkomst i huset for å feire nyervervelsen. Det ser ut til at brødrene kunne kunsten å hygge seg. Ifølge protokollen ble ikke festen avsluttet før klokken 5 neste morgen. . .

Logelokalene var i utgangspunktet ikke særlig velegnet. Det klagdes over at taket var for lavt og rommene for små. Det ble i denne sammenhengen nedlagt en enorm dugnadsinnsats fra brødrenes side for å renovere stedet og gjøre det anvendelig til logebruk. I 1924 hadde logen vokst såpass at det ble nødvendig å leie også 3. etasje i huset. Her ble det innredet spisesal og selskapsrom, og 4. etasje ble etter dette kun brukt som logelokale. Med tanke på videre vekst leide logen seg i 1927 inn i Olav Kyrresgate 7, som på den tiden var under bygging. Neumannsgate ble solgt med betydelig økonomisk tap for brødrene. Den 8. oktober ble de nye lokalene innviet av Stor sekretær Br. T.A. Taraldsen, på vegne av Stor Dire Br. Sam Johnson som ikke kunne delta på grunn av sykdom.

Tidene var økonomisk vanskelige og ustabile for brødrene gjennom hele mellomkrigstiden, men logen fortsatte ufortrødent et solid indre og ytre arbeid inntil logens møte nr. 859, som ble avholdt den 3. april 1940. Her diskuterte man en familieaften som skulle avholdes den 10. april, og Overmester Br. Breder Gundersen ba brødrene møte tallrikt opp, men dette møtet ble det dessverre aldri noe av.

Den 9. april var Norge plutselig okkupert av Tyskland. Embedsskollegiet samlet seg til møte den 6. mai, og iverksatte der en del tiltak som man



forsto ville bli nødvendig under det nye regimet. Det var blant annet enighet om å undersøke om noen av enkene trengte understøttelse, og å kontakte Sparebanken for å få frigjort logens økonomiske midler. Formålet var å bruke disse pengene til å hjelpe vanskeligstilte brødre, enker og andre som hadde behov for det.

På kollegiemøtet den 25. juli kunne Overmester Br. Breder Gundersen opplyse om at logens inventar var fjernet, og gjemt unna på forskjellige steder. Dette innbefattet blant annet gjenstander som piano, orgel, tepper, blyinnfattede ruter og bilder. Til og med kjøkkenutstyr, spisebestikk og tallerkener ble pakket ned i flere kasser om nettene, og fraktet til betryggende steder. Logen møttes på søndag den 8. og søndag den 22. september. Logens situasjon ble her drøftet, og alle embedskollegiets forholdsregler ble godkjent. I tillegg fikk Overmester og embedskollegiet fullmakt til å disponere logens midler når dette var nødvendig.

Høsten 1940 ble logen tvangsoppløst. Det ble også fremmet krav om at alle regnskap, protokoller, arkiv, regalia og annet utstyr skulle overleveres til Gestapo. Overmester Br. Breder Gundersen fikk besøk i sitt hjem av tre utrykningsbiler fra Gestapo. Vakter ble plassert ved alle utganger, og Overmester ble strengt forhørt om logen og Ordenens virksomhet og formål. Da arkivene skulle overleveres neste morgen, ble den første og siste forhandlingsprotokollen med stor risiko for liv og helse, gjemt i en sekk med papiravfall, da man mente at disse to ville være de viktigste når logen i fremtiden kunne gjenoppta sin virksomhet.

Heldigvis kom alle protokoller til rette igjen etter frigjøringen. Det lille som var å finne av utstyr og regalia i logen ble fraktet til Gestapohuset i Veiten 3. der det ble lagret frem til okkupasjonen opphørte.

Natten før ble også ett eksemplar av hvert Storlogeskjema, og ett eksemplar av arbeids- og gradritualet fjernet fra arkivet. Dette ble ført til en bror og murt inne i en kjeller som ble reparert. Der lå det helt til frigjøringen. Gestapo krevde også at alle effekter måtte selges. De ble da «solgt» Pro Forma og overtatt av bror og auksjonarius Thorvald Mohn jr. som fraktet dem til et lager på Bryggen, der de lå gjennom krigen. Logen fikk imidlertid beholde sin kapital, og den ble fordelt på brødrene med kr. 250 til hver.

Selv om Overmester måtte innstå med sitt liv for at logen ble helt utsløttet, ble arbeidet holdt gående under jorden. Brødrene holdt møter i hverandres hjem, og enker og trengende ble ivaretatt på en enestående måte.

Etter fem år kom freden, og allerede den 13. juni 1945 holdt logen et orienteringsmøte på Engen, der 56 tilstedeværende brødre ble ønsket velkommen tilbake. Det første regulære logemøtet etter krigen ble holdt i logens lokaler den 13. oktober 1945. Av de ca. 80 brødre fra oppløsningen i 1940, kom 76 tilbake. Et skår i gleden var at huset der logen leide lokaler etter krigen ble solgt til et forsikrings-selskap som hadde bruk for lokalene selv. Logen fikk oppsigelsesvarsel, men fikk leietiden forlenget. I 1948 ble det vedtatt å danne et andelslag «Odd Fellow huset» med formål å skaffe nye lokaler.

Høsten 1952 gikk man til innkjøp av Olav Kyrresgate 49. Arbeidet med å gjøre dette huset egnet til logebruk var formidabelt, men lokalene kunne endelig innvies den 28. januar 1956.

Krigens prøvelser gav folket en større forståelse og sympati for Ordener av vår karakter, og logen opplevde en imponerende tilstrømning av nye brødre. I tiden fra 1945 til 1952 ble det innviet 148 brødre, og gjennomført 338 forfremmelser. Etter hvert ble logen for stor, og i 1946 måtte vi avgi 21 brødre til stiftelsen av loge nr 21 Fraternitas, og i 1949 gikk 48 brødre med til stiftelsen av loge nr 25, Sam Johnson. Likevel var det fremdeles 141 brødre igjen i vår loge ved utgangen av 1952.

Loge nr 4 De Syv Fjelde har ved flere anledninger vært den største Odd Fellow loge i landet. På slutten av 1970-tallet besto logen av 185 innvidde brødre, og det var ofte opptil 90 av dem som deltok på ettermøtene. Med syv dame- og herreloger i byen ble det igjen behov for mer plass.

Nabotomten i Olav Kyrresgate 53. ble innkjøpt med tanke på nybygging av et Odd Fellow hus, men etter en del overveielser ble planene lagt på hyllen, og eiendommene ble solgt. I stedet gikk man til innkjøp av et nybygg i Lille Markevei 18. og lokalene ble innviet den 4. september 1992 og gjorde god nytte for de respektive logene i mange år.

I 2009 og flyttet vi inn i Krabbedalen 66, i dette tidsrommet fra 2008 til 2009 mistet vi 18 medlemmer.

Etter en periode med stagnasjon og nedgang i antall brødre, har nå utviklingen snudd. Logen har hatt en fin og stabil vekst de siste årene, og vi håper og tror at dette vil fortsette videre inn i fremtiden. Pr. i dag har vi 80 medlemmer i alderen fra 93 til 37 år.

Vi er inne i en vårtermin 2018 og har allerede innviet én bror. Det vil bli arrangert Venneaften i uke 8 og forhåpentligvis får vi noen nye medlemmer til innvielse i begynnelsen av mai.

Konseptet Venneaften som ble utarbeidet av Storlogen har fungert bra for vår loge så langt, så det vil vi fortsette med.

Selv om vi er aktive for å få inn nye medlemmer, så har vi også et ansvar for å ta vare på og følge opp de eldre som ikke kommer så ofte, eller aldri kommer på møtene. Og det jobber vi med.

Så det blir utført mye godt logearbeid fra de forskjellige nevnder.

LOGE NR 5 VESTERLEN

100 ÅR

21. JANUAR 2018



De første brødrene.

I Stavanger har det fra gammelt av vært grobunn for religiøse, humanitære og moralske tanker. Det var Gustav O. Abrahamsen som tok initiativet til den første loge i Stavanger. I 1898. Den 20. april 1903 ble den besluttet oppløst. Men Stavanger ga ikke opp. En av loge Vesterlens mest markante skikkelser, grosserer Ingv. Haaland, ville det annerledes.

Grosserer Haaland var innviet i loge Norvegia den 1. oktober 1915. Han begynte umiddelbart arbeidet for å starte en ny loge i Stavanger. Den 1. sept. 1917 kom adv. Sam. Johnson fra loge Norvegia til Stavanger for å holde et foredrag om Ordenens formål og virksomhet.

I en av byens aviser stod følgende referat den 7.9.1917: «En forening av Odd Fellow Ordenen blev stiftet her i byen igaar eftermiddag under ledelse av adv. Sam. Johnson. 28 medlemmer blev indviet i Ordenen. Til foreningens

formand valgtes gross. Ingvald Haaland, til sekr. Adolf Soma og til kassierer bank kassierer Thv. Hamre».

Arbeidet med ny loge i Stavanger var i gang. Grosserer Haaland lå ikke på latsiden, det ble avholdt flere møter.

Fra møte den 3. oktober siteres:

«... pkt. 2 ved skriftlig Afstemning om Navn fik VESTERLEN 10 stemmer ST GEORG 9 stemmer hvorefter Vesterlen ved endelig av Afstemning vedtages enstemmig».

«... pkt. 5. Som Logens Mødedag bestemtes Tirsdag og pkt. 11. Det vedtages enstemmig at Brødrene bruker Tiltaleformen «DU».

Lokaler for installasjoner var leid i Ny Olavskleiv 17.

Fra Vesterlens første forhandlingsprotokoll:

Losjeinstitusjonen blev av br. Stor Sire Petrus Beyer fastsat til søndag 20. Januar 1918 og indvielse av de nye brødre samt til gradinvielse til 21. januar. Paa grund av arbeid paa Bergensbanen rak Storlosjens medlemmer og Kristianiabrødrene ikke

frem til den fastsatte dag. Programmet for hvilket erlydende maatte derfor utskydes en dag. Loge Vesterlens stiftelsesdag blev derfor mandag 21. januar 1918.

Dermed er loge nr 5 instituert som den tredje i Norge, før logene nummer 3 og 4.

Efter institueringen blev det avholdt fest. Ved 7 tiden samledes alle tilstedeværende brødre og et flertal av Stavangerbrødrene til fest paa Berners restaurant. Ved det festlig smykkede bord bød festkomiteens formand br Soma, alle velkommen og utbragte et Odd Fellow hurra for fædrelandet og kongen. Hvor tilsluttede seg kongesangen og fædrelandssangen. Under festmaaltidet vekslede den med følgende av festkomiteens fastsatte offisielle taler. Br. Ingvald Haaland talte for Ordenen, br Mossige Grude før br. Stor Sire efterfulgt av en for anledningen forfattet sang. Br. Stor Sire svarte med en indlevende tale for losje Vesterlen. Talen efterfulgtes av sangen for Vesterlen. Br. Retz talte for Dan-



Ny Olavskleiv 17

mark og de danske brødre. Br. Sjøiland for Kristiania og Kristianiabrødrene. Br. Sam Johnson talte for Stavanger og br. Bredal for Bergen. Denne tale blev besvaret av den fra Bergen fremmødte broder Johannesen. Tilslut avsluttete br. Telnæs de offisielle talenes rækker med en stemningsfuld verifiseret tale for Trondhjem og Trondhjemslogen.

DE FØRSTE EMBEDSMENNENE VAR:

Som OM installerades br. Ingvald Haaland
Som UM installerades br. Mossige-Grude
Som Sekretær installerades br. Wilhelm Retz
Som Kasserer installerades br. Thv. Hansen
Som Skattemester installerades br. Torgriksen
Derefter installerades de øvrige embedsmænd.

Utnevnt av br. OM:

Inspektør br. S. Sivertsen
Ytre vagt br. Lyder Olsen
Ceremonimester br. Adolf Soma
Indre vagt br. M. Andreassen
Kappelan br. John Knudsen
Høre assistent hos OM br. Oluf Jensen
Venstre assistent hos OM br. Torgeir Bertelsen

Utnevnes av UM:

Høreassistent hos UM br. Georg Gundersen
Venstreassistent hos UM br. Sigmund Høie

Utnevnes av Ceremonimester:

Høre assistent hos CM br. Lauritz Haaland
Venstre assistent hos CM br. Inge Pedersen

Som gammel mand blev av br. Stor Sire utnevndt br. Jakob Imsland

100 ÅRS HISTORIE

De første to årene i logens virke ble særlig travle. Ikke bare skulle logen innvie sine egne medlemmer, men i forbindelse med opprettelsen av loge nr. 8 Harald Haarfagre i Haugesund ble et flertall av brødrene der innviet i loge Vesterlen, og da loge Harald Haarfagre ble stiftet i 1919, deltok praktisk talt hele loge Vesterlen.

I 1920 led logen et stort tap, da 27 medlemmer gikk ut for å være med på å stifte loge nr. 9 Egestubben m.d.g.s. Heldigvis var tilgangen på nye medlemmer god, slik at tapet av medlemmer ble gjenopprettet i løpet av 1920 årene.

I 1930 årene led også logen under den alminnelige herskende økonomiske depresjon, men heldigvis ble tilgangen på medlemmer litt etter litt bedre, slik at logen på sin 20 årsdag i 1938 hadde et medlemstall på 84.

Så kom man frem til 1940 og den mørkeste dag i logens og Ordenens historie – den dag okkupasjonsmakten stengte logedøren. Den 24. september 1940, var loge Vesterlen nominelt oppløst.

Eiendommen Ny Olavskleiv 17, ble omdannet til et aksjeselskap med 10 brødre som aksjonærer.

Logens kapital, inventar og utstyr var bragt i sikkerhet.

Det ble utført et meget godt understøttelsesarbeide i løpet av de fem okkupasjonsårene.

Begravelsesbidrag ble utbetalt. Alle enker etter brødre fikk hver jul et

pengebidrag og hjelpen til trengende barn fortsatte. Alt ialt ble det utbetalt ca. kr. 12.000,- (1940 kr.) i disse dager.

Da freden kom var Loge Vesterlen i den heldige situasjon at den - kanskje som den første av landets loger - kunne samle sine medlemmer. Allerede torsdag 31. mai 1945 samlet br. OM Scheie logens brødre til en fredsfest.

En kommentar om medlemstallet etter 50 år, hentet fra 50 års fest skriftet:

Medlemstallet har i 50 års perioden ikke vist noen større svingninger, det har holdt seg jevnt på 100-tallet. Avgang ved dødsfall og overgang til passive er blitt oppveiet ved regelmessig ny tilgang. Frammøtet i losjen må sies å være noenlunde bra og ligger på ca. 50 prosent. En losje av vår Orden burde kanskje ekspandere i større grad enn tilfellet har vært med Losje Vesterlen. Men ledelsen har til enhver tid satt kvaliteten høyere enn den kvantitative økning av medlemstallet. Losjen har i alle år hatt en stab av trofaste og interesserte brødre som alltid har søkt å verne om Ordenens anseelse. Det rituelle arbeide har kunnet tjene til mønster også for andre losjer. Det må med full rett kunne sies at Losje Vesterlen i dag inntar en solid posisjon og at man trygt kan bygge videre på dette grunnlag.

Da Ny Olavskleiv 17 ble revet i 1979 stod logene i Stavanger uten lokaler, og de førte en omflakkende tilværelse, som leietakere, først i Bøndernes Hus, og siden på Viste Hotel. Av denne grunn var det en viss stagnasjon i logens utvikling. Et resultat var at møtefrekvensen måtte reduseres fra ukentlige møter til møter annenhver uke, slik det praktiseres i dag.

Fra april 1985 kunne logene igjen samles under eget tak i den prektige Odd Fellowgården i Stavanger.

I begynnelsen av de siste 25 år var Vesterlen i sterk vekst med et medlemstall rundt 120.

Mot slutten av 1900 tallet var det sterke krefter som ønsket å etablere en ny loge i Stavangerområdet. En broderforening ble stiftet den 7. september 2000, og den 11. mai 2001 ble loge nr 140 Sverd i fjell instituert i Stavanger. Over 20 brødre gikk over fra Vesterlen til den nye logen.

Logen holdt på tradisjonen med tre årlige tilstelninger med ledsager. Den første; Festloge med ledsager, deretter Sosiaften, på en fredag, om høsten, og til slutt, «Tur i det Blå», i juni, en markering av avslutningen på vårsemesteret og begynnelsen på en sommer uten logemøter.

Festlogen er alltid blitt holdt på



EMBEDSKOLLEGIET VED 100 ÅRS JUBILEET, bak fra venstre: Sekr Knut Skarestad, CM Rolf Olavesen, Skm Hjalmar Fardal. Foran fra venstre: Storrepr Per Bernhard Mæle, UM Toralf Ekrheim, OM Trond Toftevåg; Eks OM Torstein Hauge

lørdagen nærmest loge Vesterlens stiftelsesdato 21. januar. Sosialaften er en viktig begivenhet, hvor brødrene gir tilskudd til Sosialfondet. Både gjennom «Loddboken», som koster kr 200, og ved loddssalg i løpet av arrangementet.

«Blåturen» var det tredje arrangementet, et arrangement hvor brødrene med ledsager samlet seg til uhytidelig samvær utenfor logebygget. I 2015 ble blåturen endret til et arrangement for brødrene alene. Med god oppslutning.

DET VESTERLENSKE TURLAG

Større og mindre grupper av brødre har alltid samlet seg til aktiviteter på fritiden, positivt, det binder brødrene tettere sammen. Det Vesterlensk Turlag begynte som en aktivitet for en liten gruppe brødre, som utviklet seg til en aktivitet som på det meste engasjerte mer enn 20 brødre.

I vissheten om hvor viktige de eldre brødrene er, er ett logemøte i året viet de eldre brødrene; «Eldre brødres aften». De på 75 år og over mottar egen invitasjon, de blir hentet og kjørt hjem etter behov og de har en aften uten utgifter. Denne tradisjonen har bidratt til bedre kontakt mellom yngre og eldre brødre, og de eldre som ikke går så ofte, møtes og får en hyggelig prat.

DET SOSIALE ARBEIDET

Loge Vesterlen har alltid vært opptatt av sosialt arbeid. Denne virksomhet var av naturlige årsaker størst i logens første 50 år, hvor det ikke var offentlige støtteordninger. Det følgende er hentet fra Vesterlens 50 års festskrift:

«Losje Vesterlen har i alle år vært sterkt interessert i det sosiale, utadvendte arbeide. Dette ble tatt opp allerede ved starten, og man valgte da å drive dette godgjørhetsarbeide i form av bekledning og bespisning av fattige barn til jul. Arbeidet lå godt til rette for losjen, og allerede første jul gikk man delvis i gang. Denne form for sosial hjelp har vært drevet praktisk talt hele tiden. I lengre tidsrom (vintertid) ble under første verdenskrig daglig bispist atskillige barn. Sosialkomiteen, som administrerte dette arbeide, har hele tiden hatt en glimrende og verdifull støtte av losjens kvinneforening, som i alle år har utfoldet en aktiv virksomhet. Ved utlodninger og tilstelninger er betydelige beløp på denne måten kommet inn og har kunnet benyttes til gavn for trengende. I tillegg til dette arbeide, og kanskje det meste betydningsfulle, ble sykepleiegjerningen tatt opp under spanskesyken. Komiteen hadde i flere

år sin egen utrettelige pleiesøster. Det var Wildeys lære: «Hva kan jeg gjøre for deg», som ledet losjen.»

I slutten av 1970 årene påtok logen seg adoptivforpliktelser for to små søstre i Guatemala, gjennom SOS Barnelandsbyer. Denne forpliktelsen er nå opphørt.

Lokalt valgte Vesterlen etter hvert å støtte Slumsøstrenes arbeid. Inntekten fra Sosialaften ble hvert år overrakt dem ved juletider. Men, Frelsesarmeen omorganiserte og Slumsøstrene som institusjon forsvant. Bidraget ble da sendt til Frelsesarmeen i stedet.

I forbindelse med 100 års jubileet ble det etablert et 100 års Jubileumsfond med formål å dele ut en større pengesum til et lokalt godt formål.

Brødrene valgte å tildele gaven på kr 200 000 til Barneteateret ved Rogaland Teater, for at de skal etablere et underholdningstilbud til Barneavdelingen ved Stavanger Universitets Sykehus. I første omgang i to år. Gaven ble tildelt i forbindelse med feiringen av 100 års jubileet den 20. januar 2018. Pengegavene som logen mottok i forbindelse med 100 års feiringen er tiltenkt dette formålet slik at tanken er å videreføre denne støtten også etter de to første årene.

Vesterlen har som den eldste logen



VETERANEN I MIDTEN FORAN, flankert av Stor Sire Morten Buan til venstre og Overmester Torstein Hauge til venstre. Bak fra venstre: Stor representant Per B Mæle, Distrikts Storsire Ove Gloppen, Stor Sekretær Steinar Jansen, Stor representant Tor Hoff og Eks Distrikts Storsire Trygve Hjelle

i Stavanger, naturlig nok bidratt til oppstarten av flere aktiviteter som senere har blitt felles for logene i distriktet.

Vesterlen kvindeforening ble startet 10. mars 1919 av ektefeller av brødre i Vesterlen og deres bekjente.

Møtene var ikke regelmessige og ble holdt delvis privat og delvis i Odd Fellow lokaler i Ny Olavskleiv 17.

Etter protokoller fra de første møter kan vi lese at fremmøte var 20–30.

Det ble av foreningen innkjøpt materiell for handarbeid og strikking for å lodde ut til inntekt for de utadrettede sosiale arbeidet foreningen deltok i. Dette var nært knyttet opp mot loge Vesterlens sosiale arbeide.

Hentet fra Kvindeforeningens møteprotokoll:

«Herr advokat (Sam) Johnson, sammen med herr Ingvald Haaland og en del øvrige bestillingsmænd, kom for at hilse paa kvindeforeningen. Herr Haaland introducere herr Johnson med en liten tale og ved presentation av «kvindeforeningen» kom herr Haaland ind paa foreningens virke som medhjelper for logen sociale komite og hvordan denne forening med tiden muligens kunde arbeides op til at danne en Rebekkalosje.

Herr advokat Johnson takket nu herr Haaland for de pene ord om ham som logens øverste leder – og tiltrods for at herr advokaten ikke hadde tanker at holde nogen tale som han sa – vilde han nu efter denne indledning allikevel holde en liten tale – om det at være en Odd Fellow utadtil.

Formanden – fru Bertelsen – takket

herr advokat Johnson for de vakre ord om den her stiftede kvindelige hjælpeforening.»

Ved oppstart av den første Rebekka loge i Stavanger, Rebekkaloge nr 3 Vaar, finner vi igjen navnene til dem som var aktive i Kvindeforeningen blandt embedsmennene i loge Vaar.

Torsdagstreffet ble startet etter initiativ fra brødre fra Vesterlen. Torsdagstreffet er et tilbud til alle brødre i distriktet, i utgangspunktet som en mulighet for de eldre brødrene som syntes det var vanskelig å gå i logen om kvelden. I stedet kunne de samles hver torsdag til en lett lunch og en hyggelig prat fra kl. 11 til kl. 13.

Loge Vesterlen etablerte ca år 1950 et eget kor. Etter en del gode år, falt flere av de mest aktive sangerne fra, og da det var liten tilgang på nye sangere, ble koret avvirket. De fleste gjenværende ble med over i et nystartet kor i 1959. 11987 var rekrutteringen av nye sangere så dårlig at spørsmålet om å ta kontakt med Rebekkalogene for å få dannet et blandet kor, ble en nødvendighet. Fra 1988 er Odd Fellow koret i Stavanger et blandet kor, og opptrer ikke bare i logesammenheng, men som i tidligere tider, også utenfor Ordenen. Fra 1990 engasjerte koret en profesjonell dirigent.

ELDRE VETERANER

Det er ikke til å unngå at en 100 år gammel loge også har eldre brødre med langt medlemskap. Vi har hatt to 70 års veteraner, bror Ove Hansen, som ble hedret 7. november 1992. Og bror Viktor Westly som ble tildelt 70

års Veteranjuvel den 30. mai 2017. Han fikk tildelt Veteranjuvelen av Stor Sire Morten Buan, hjulpet av Storembdsmenn. Bror Viktor Westly ble tildelt den første Veteranjuvelen av sitt slag.

FREMTIDEN

Loge Vesterlen har, som så mange andre OF loger, merket en avtagende interesse i de siste 10 årene. Flere år med liten tilvekst har imidlertid ført til økning i gjennomsnittsalderen, noe som ikke er en positiv utvikling. Men, en ser nå en bedring i oppslutningen. Men alderen på de søkende er høyere enn tidligere. Om dette er et utslag av den økende gjennomsnittsalderen, det vil si at eldre brødre har en eldre bekjentskaps krets, eller et utslag av den generelle utviklingen hvor en blir far i høyere alder og bruker sin tid på familie og karriere, er vanskelig å si. Når det er sagt skal en huske at en sekstiåring i dag kan sammenlignes med en førtiåring for tyve år siden. Likevel har tilveksten økt de siste to årene, slik at medlemstallet ikke synker, men viser en svak økning.

En skal også huske at vårt budskap og vår belæring er mer aktuell nå enn tidligere. Utfordringen er å få budskapet spredt på en måte som fenger. Dette begynner med den enkelte bror, som må være stolt av å få være med i Ordenen og stolt av sin loge. Med andre ord, i stor grad avhengig av logens indre liv og brødrenes kunnskap og forståelse av Odd Fellow Ordenens budskap og verdier. For å oppnå dette må en beholde tradisjonene og ritualene, samtidig som en erkjenner at normene for sosialt samvær alltid endrer seg. Det er verdt å merke seg at brødrene i loge Vesterlen allerede ved etablering av logen bestemt at en skulle bruke tiltaleformen «du».



BILDET OVER: Fra venstre; OM Trond Toftevåg, Eks OM Atle Hagen som representerte Stavanger Universitetssykehus og Barne- og ungdomsteatersjef Bjørn Ravn Carlsen



68



VÅRE NÅTIDIGE
UTFORDRINGER
OG FREMTIDENS

I fireårsperioden har vi innviet 1768 nye brødre og 1679 nye søstre. Vi har fått 3447 nye medlemmer. Vi har mål om minst 1000 innvielser hvert år så vi ligger noe bak målsetningen. Vi har en avgang 1500 brødre og 1310 søstre i perioden til sammen 2810 som er alt for mange. Regner vi med dødsfall har det blitt 356 færre brødre og 185 færre søstre i denne fireårsperioden. Det er den store avgangen vi spesielt må gjøre noe med. Gjennomsnittsalderen for søstre er nå 67 og brødre 64 og det er en alvorlig utfordring for oss. Odd Fellow Ordenen var en gang en ungdomsbevegelse. Det er den ikke nå, men den kan bli det igjen. Styrkelse og Ekspansjon ble et begrep i vår Orden på 1970-tallet. Dette er et kontinuerlig arbeid. Storlogens utvalg for Styrkelse og Ekspansjon har gitt oss ny kunnskap og nytt verktøy for å gripe dette mer intelligent og målrettet an. Her må vi vite mest mulig og la synsingen ligge. Som det har vært til alle tider har «yngre mennesker» andre krav til hva de skal være med på enn eldre mennesker. Ordenen skal ikke være noen værhanne, men hele tiden tilpasse kommunikasjonen til den tiden vi lever i og den fremtiden vi møter. Men ver-

I fireårsperioden har vi innviet 1768 nye brødre og 1679 nye søstre. Vi har fått 3447 nye medlemmer. Vi har mål om minst 1000 innvielser hvert år så vi ligger noe bak målsetningen. Vi har en avgang 1500 brødre og 1310 søstre i perioden til sammen 2810 som er alt for mange. Regner vi med dødsfall har det blitt 356 færre brødre og 185 færre søstre i denne fireårsperioden. Det er den store avgangen vi spesielt må gjøre noe med. Gjennomsnittsalderen for søstre er nå 67 og brødre 64 og det er en alvorlig utfordring for oss. Odd Fellow Ordenen var en gang en ungdomsbevegelse. Det er den ikke nå, men den kan bli det igjen. Styrkelse og Ekspansjon ble et begrep i vår Orden på 1970-tallet. Dette er et kontinuerlig arbeid. Storlogens utvalg for Styrkelse og Ekspansjon har gitt oss ny kunnskap og nytt verktøy for å gripe dette mer intelligent og målrettet an. Her må vi vite mest mulig og la synsingen ligge. Som det har vært til alle tider har «yngre mennesker» andre krav til hva de skal være med på enn eldre mennesker. Ordenen skal ikke være noen værhanne, men hele tiden tilpasse kommunikasjonen til den tiden vi lever i og den fremtiden vi møter. Men ver-

U MED Sire I BUAN

diene og vårt etiske budskap og grunnlag ligger fast.

– Ordenen kaller seg konsekvent og bevisst en verdibærer. Hvordan bæres disse verdiene fra fortid til fremtid?

– Ordener som Odd Fellow Ordenen har mange hundre, for ikke å si tusen års erfaring og tradisjoner med å meddele seg gjennom ritualer og dramaturgi. Kjernen og verdibudskapet i ritualene ligger fast. Men måten å formidle dem på, ikke minst språket og formene, forandrer seg gjennom tidene. Dette er en lærdom som alle som arbeider med ritualer må ta inn over seg. Hvis ikke virkemidlene fornyes, taler man etter hvert bare til fortidens mennesker. I vår tid er dette mer aktuelt enn noen sinne. Moderne mennesker kommuniserer med smarttelefoner, video, radio, fjernsyn og film på en måte og i et omfang som var totalt ukjent bare for et par tiår siden. Dette utfordrer oss på å se klart hva som er forskjeller på verdier og budskap på den ene siden og virkemidler og dramaturgien på den andre siden. Dette er meget kjente og kritiske problemstillinger for enhver forfatter, regissør, skuespiller, sanger og performancekunstner. Også for en Orden er dette helt grunnleggende for kommunikasjonsutformingen. Vi skal kommunisere med og formidle til dagens og morgendagens medlemmer.

– Er dette et påbegynt arbeid?

– Egentlig er dette et arbeid som pågår hver gang vi drøfter om et ord eller setning i ritualene blir forstått riktig. Våre gamle ritualer inneholder selvfølgelig ord som var høyst levende og aktuelle da ritualene ble skrevet, men som etter hvert har gått ut av bruk. Da foreligger to muligheter. Enten må vi holde ordene levende gjennom opplæring, eller vi må skifte dem ut med moderne og aktuelle ord. Begge veier er gangbare. De tekstene som er bearbeidet i de senere år er veteranseremoniene som er blitt aktualisert og fått nye, etiske tillegg. De har blitt meget god mottatt over hele landet. Tilleggene gir veteranseremoniene mer etisk dybde og re-



fleksjon. Leirritualene for patriarker hadde stått uforandret i mange år og var i tillegg sterkt preget av svenske og danske språkformer. Disse ritualene har nå fått en klar, norsk språkform som letter tilgjengeligheten. Et moderne og forståelig språk gjør det også lettere for alle aktørene å fremføre dem med innlevelse. Å arbeide med språk og dramaturgi er ikke en engangsoppgave og noe du kan slutte med. Bearbeidelse er en vedvarende prosess, og for mange også litt smertefull. De som kjenner de «gamle» formuleringen får ofte et sterkt forhold til dem. Med dette er en utfordring alle som skal føre verdier videre står overfor. Skal verdiene bevares, må formene forandres.

– Kapellanenes arbeid er vel en del av det pågående verdiprøvet?

– Ja. Kapellanens funksjon har vi kanskje satt for lite søkelys på gjennom tidene. Det gjelder nå å få Kapellanene mer aktivisert i vår verdiformidling. Kapellane har jo en av logens fire lærestoler – eller katetre om du vil. I siste Storlogeperiode har Stor Kapellanene arbeidet mye med å gi Kapellanembedet en større verdimessig tyngde og muligheter til å stimulere til den enkelte loges etiske bevisstgjøring. Dette arbeidet er noe som vi helt klart må fortsette med. Men dette arbeidet må gjøres gjennom modning og utvikling mer enn gjennom administrative vedtak. Å være Kapellan vil bli mer krevende. Da må også Kapellanene få anledning til å utvikle seg og bli sikre på sin form og oppgave. Det er jo Ordenens verdier som skal fremmes gjennom den enkelte Kapellans innsats.

– Men det hele står vel om den enkelte Ordensenhets ledelse?

– Det har blitt sagt svært mange ganger i løpet av de siste årene at parallellen til en militærtropp er slående. Der heter det at «som troppssjefen, så blir troppen». Overført til oss og logene blir formuleringen: «Som Overmesteren, slik blir logen». Vi vet alle at ledelse er viktig og blir stadig viktigere. Innenfor rammen av prosjekter i Norsk Odd Fellow Akademi satte vi sammen med svenskene i gang med prosjektet «Den Gode Overmester». Det begynner vi nå å se fruktene av. Og vi kan vel si at vi nå dyrker frem en bevisstgjort og god ledelseskultur i Ordenen. Søstre og brødre som blir valgt til Overmestre har selvfølgelig svært ulike innfallsvinkler til dette embedet, og høyst ulike erfaringsbakgrunner og forutsetninger. Noen har ledet store bedrifter, mens andre aldri har vært ledere. Med dette prosjektet for Overmestrene får alle en mer lik verdimessig plattform å arbeide ut fra. Resultatene av dette prosjektet og dette arbeidet vil vi se i årene fremover. Trygge og gode ledere vil være gull verdt for vår styrkelse og ekspansjon.

– Ja, hva med Norsk Odd Fellow Akademi?

– Mange stusset kraftig på hva nydannelsen Norsk Odd Fellow Akademi skulle være og skulle tilføre Ordenen. Noen var negative, noen skeptiske og mange var nysgjerrige. Nå har vi holdt på i over syv år, og utviklingen har overgått forventningene. Ser vi alene på de årlige symposiene hvor deltakelsen er helt frivillig og kostes av den som melder seg på, er utviklings-



Morten Buan var reiseleder for UNP-gruppen fra Norge i 2016.

kurvene ganske bratte. Vi startet i Trondheim i 2012 med om lag 140 deltakere. På Gjøvik i 2017 måtte vi sette tak ganske tidlig, og det ble over tohundre deltakere. Foredragene og debattene på symposiene gir ringvirkninger over hele landet, ikke minst i de mange Regionale Akademier som etter hvert ser dagens lys og som arbeider ak-

tivt. Gjennom Akademiets forskjellige virksomheter får faktisk tusenvis av søstre og brødre nye impulser som de umulig kunne ha fått på annen måte. Dette er Styrkelse og Ekspansjon på en ny og moderne måte. Vi registrerer helt entydig at søstre og brødre fordyper seg i stadig flere og forskjelligartede områder av Ordenens virksomhet. Ikke

minst er det arbeidet med, systematisert og skrevet lokalhistorie som aldri hadde sett dagens lys uten gjennom prosjekter i Norsk Odd Fellow Akademi. Og også på en rekke andre og nye områder arbeides det nå med prosjekter i NOFAs regi. Gjennom disse prosjektene får vi ny kunnskap som vi aldri kunne ha fått på andre måter.

– Er akademiarbeidet et norsk påfunn, eller noe mer?

– Det var den svenske Stor Sire Arne Beckmann som startet akademiarbeidet i Sverige i 2005. Så fulgte Norge opp i 2011 omtrent samtidig med at Finland også startet et akademisk arbeid i en litt annen form. Og i 2016 startet Island med sitt Odd Fellow Akademi. Ser vi de lange linjer og at Ordenen utvikler seg, er nok akademiarbeidet i Odd Fellow Ordenen et symptom på at kunnskapsfordypelse og fornyet innsikt og egenforståelse er noen av de viktigste faktorene for en fremtidig bærekraftig utvikling som er en gjengs formulering i vår tid. Hvor stor prosentandel av Ordenens medlemmer som vil delta i slikt arbeid er det vanskelig å mene noe bestemt om. Men akademisk arbeid av dette slaget er neppe noe som vil oppta alle medlemmer. På den annen side vil slik fordypning komme hele Ordenen og absolutt alle medlemmer til gode.

– Nå er vi i gang med en ny Landssak?

– Ja, i denne Storlogeperioden fikk vi fullført landssaken med en ny barne-landsby i Malawi. Denne landsbyen i Ngabu kommer til i tiår fremover å bety mye for svært mange mennesker i dette afrikanske landet. Det er den langsiktige virkningen som gjør disse prosjektene så verdifulle. Og frem til Ordenens 200-årsjuleum i 2019 er det en ny rednings-skøyte «Odd Fellow III» som er målet. Når dette skrives er det allerede samlet inn 14 millioner kroner, så vi ligger ganske godt an. Det blir en praktfull markering av jubileet at denne skøyten settes på vannet og kommer i drift. Det er jo et særtrekk ved Odd Fellow Ordenen at vi gir bort gaver ved våre jubileer.

– Den Europeiske Storloge (GLE) har også feiret et jubileum?

– Ja, det er en sirkel som er sluttet. Sovereign Grand Lodge Meeting 2006 besluttet å opprette Den Europeiske Storloge. Institutteringen skjedde i Oslo i 2007. Og i 2017 feiret GLE sitt tiårsjubileum i Oslo like etter 17. mai 2017. Da hadde vi gjester både fra USA og fra Australia i tillegg til alle de ni medlemsjurisdiksjonene i Europa. Det var et helt epokegjørende vedtak som ble gjort i 2006. Da vi fikk Den Norske Storloge i 1920, var Norden bare en tallmessig ube-



De valgte Storembedsmenn i nasjonaldrakter ved 17-maifeiringen 2017 hvor de var vertskap for utenlandske gjester fra hele verden ved Europeisk Storlogemøte i Oslo.



Storembedsmenn sammen med representanter for Redningsselskapet i anledning av innsamling til Landssaken.

tydelighet i Odd Fellow verdenen. I dag er Sverige verdens antallsmessig største jurisdiksjon og Island det land i verden hvor Odd Fellow Ordenen relativt står sterkest. Europa er også den verdensdel hvor Ordenen ekspanderer til nye land. Polen er et godt eksempel på dette. Med utviklingen i USA, ser vi konturene av at det er i Europa at Odd Fellow Ordenen vokser og utvikler seg. De som arbeidet målbevisst gjennom mange år for å få på plass Den Europeiske Storloge, har vist hvor verdifullt planmessig og langsiktig arbeid er.

– Hvor strekker linjene seg fremover fra det kommende Storlogemøtet?

– Dette er det vi skal drøfte inngående på Storlogemøtet i juni 2018. Det er vel bevisstgjøringen av disse veivalgene som er Storlogemøtetets viktigste oppgave. I overskriftene i langtidsplanen bruker vi en formulering hentet fra den engelske filosofen Edmund Bruke som i konsentrert form uttrykker hva en verdibærende Orden må drive med, nemlig «å forandre

for å bevare». Vi skal bevare hele vårt verdigrunnlag slik det er gitt oss i Charterbrevet og tradisjonene. Skal vi gjøre dette, må hvert logemøte og hver leirslagning gi søstre og brødre, matriarker og patriarker noe av verdi, noe å tenke på, noe å glede seg over og noe å se frem til hver gang vi samles. Rutine og vanegjengeri er en trussel mot alle som skal arbeide med verdier og å formidle.

– Er Odd Fellow Ordenen en ungdomsbevegelse?

– Det er ingen tvil om at Ordenen var en utpreget ungdomsbevegelse. Når vi bruker begrepet «Ordensfedrene», ser vi lett for oss en gruppe gamle menn og etter hvert også kvinner. Men det er ganske feilaktig. De første Odd Fellows i USA var stort sett mellom tyve og tredve år da de ble rekruttert. Den gruppen som Gustav Olaus Abrahamsen samlet rundt seg i Stavanger i 1898 var i samme alder. De kvinnene som gikk inn i Odd Fellow Ordenen i 1909 sammen med Signe Mohn og Dagmar Halvorsen,

var forbausende unge. Det samme gjelder alle Rådspresidentene og Stor Sirene. Ingen av dem var fylt 40 år da de ble rekruttert og innviet. De fleste var i tyveårene. At vi etter hvert får en høyere gjennomsnittsalder skyldes jo også at søstre og brødre blir 40-årsveteraner, 50-årsveteraner og 60-årsveteraner. Dette er jo et sunnhetstegn. Men alle disse veteranene ble jo rekruttert i ganske unge år. Alt dette tilser at det er ettertrykkelig motbevist at Odd Fellow Ordenen ikke passer for yngre mennesker. Det er både en farlig, uheldig og gal påstand.

– Hva betyr en langtidsplan?

– En langtidsplan er et styringsinstrument som har sin sterkeste påvirkning gjennom at den bevisstgjør oss en rekke og kontinuerlige valg. Når vi nå skal se på hva vi har gjort fra 2014, er det lett å måle og evaluere dette mot den nåværende langtidsplan. Uten en slik plan blir det mye synsing og for lite eksakt vurdering. Gjennom de siste tiårene mener jeg å se at planene stadig mer har satt søkelyset på Ordenen som verdibærer. Det er helt i tråd med vår voksende verdibevisthet. Men en stor Ordene består av så mange andre elementer også. Vi skal ha et effektivt og vel utbygget organisasjonsapparat. Vi skal ha utadrettet virksomhet slik at vi kjennes igjen i samfunnet omkring oss. Vi er en internasjonal Orden som skal ha kontakt med våre naboland og land både i Europa og andre verdensdeler. Når vi begynner å tenke oss om, er det mange sider i Ordenens virksomhet som skal fungere for at helheten skal komme til sin rett. Det er dette som er selve hensikten med det kommende Storlogemøtet, nemlig å stake ut en kurs for fremtiden.

Tekst: Kjell-Henrik Hendrichs

LYSET

Øde, blåsende kvelder
da hanen gol dogervill i skymmingen
og skogen pustet mørke.
Mor på tunstien,
lita, lutende mot nordavinden
mens snøfugg vinglet som møll
i ljøsken fra fjoslokta.
Med blåfrosne hender vernet hun
den blafrende flammen mot vinden.
Og hver gang samme undring: at
hun maktet å berge lyset
brennende
gjennom blåst og snø.

Hans Borli

EN TALE MED OVERSIKT

og innhold

I 1949 holdt Rådspresident Dagmar Halvorsens denne talen ved feiringen av Rebekkainstitusjonens fortiårsjubileum. Den har et innhold og perspektiver som gjør den fortsatt aktuell. Når vi i dag feirer 40-årsjubileet for Rebekkainstitusjonens innføring i Norge, er det naturlig først å nevne noen ord om dens opprinnelse over i Amerika.

Jeg vil da straks si at det er Odd Fellow Ordenens fire bud - besøk de syke, hjelpe de trengende, begrave de døde og oppdra de foreldreløse - som er den direkte foranledning til at Rebekkainstitusjonen er skapt. Vi må nemlig huske på at det var barmhjertighetsarbeidet, eller det vi kaller det utadvendte arbeidet, som opptok det meste av Odd Fellowbrødrenes interesse i Ordenens første tid. Her innså man det vi også i dag må finne helt rimelig og naturlig, at kvinnene kunne yte dem en verdifull hjelp. Det er i erkjennelsen av at en kvinnes varsomme hånd og fintfølelse hjerte ved sykeleie, dødsfall eller barmhjertighetsgjerninger i det hele tatt, forlener henne med forutsetningene til å praktisere Ordenens velgjørhetsarbeid på en måte som er mannen overlegen, som gjorde at Ordenen ville knytte henne til seg.

Først var det brødrenes hustruer man – naturlig nok – vendte seg til, og disse gjorde trofast sin innsats i Ordenens tjeneste, uten å være medlemmer av Ordenen, men bare for å hjelpe sin mann.

Etter at det hadde gått på denne måten gjennom en årrekke, var det brødre som fremkom med tanken om å innføre en passende æresgrad med tilhørende passord og tegn, som skulle tildeles hustruer av godstående 3. grads brødre. Men denne tanke møtte lenge sterk motstand fra konservativt hold.

18. september 1845 fremla en bror, Isaac D. Williamson, følgende forslag for Storlogen:

«Storlogen anser det for hensiktsmes-



Dagmar Halvorsen.

sig å finne en fremgangsmåte hvorved Odd Fellowbrødrenes hustruer settes i stand til å gi seg til kjenne overfor Ordenens medlemmer og bevise sin identitet overfor fremmede.» Forslaget ble ikke vedtatt.

Først i 1850 ble det nedsatt et tremannsutvalg, som skulle forberede et forslag til Storlogen om å innføre en sådan grad. Bare ett av disse tre medlemmer, nemlig Schuyler Colfax, som var Storrepresentant fra Indiana, fastholdt tanken og foreslo at graden skulle kalles Rebekka-graden. Som grunnlag for sitt forslag anførte han:

1. at graden ville bidra til å øke de underordnede logers inntekster ved stigning av medlemstallet

2. at systemet ville bli mere helstøpt
3. at det ville bidra til å utrydde eller forminske kvinnes motvilje mot Ordenen
4. at det ville være en stor hjelp i mange sykdomstilfeller etc., idet det er kvinners natur å være trøster

Etter en hard og bitter kamp og megen veltalenhet, lyktes det ham å vinne gehør for tanken og hans forslag ble vedtatt av Storlogen i 1850, om enn ikke med noe overveldende flertall (47 mot 37).

I 1899 ble det besluttet å fastsette 20. september som Rebekkainstitusjonens stiftelsesdag. Rebekka-graden er skapt av tidens krav og tidens kår, som en naturlig utvikling i Ordenens ånd og som et selvfølgelig ledd i arbeidet for den lære vi for-

kynner. Ordenens lærdommer er så å si nedlagt i kvinnens sjel som

hennes livs bærende innhold. Hun har således de største forutsetninger for å kunne virke for Ordenens grunnsetninger. Der hvor så mange menn kommer tilkort, har hun sin rikeste utfoldelse.

Graden var imidlertid nevnt som en æresgrad, og den ga ikke tilknytning til noen loge. Det var derfor bare brødre som kunne meddele graden og i 1852 henledet den amerikanske Stor-Sire oppmerksomheten på at alle logers embetsmenn måtte inneha graden for dette øyemed.

I 1860 ble det i Storlogen fremsatt forslag om at de damer som innehadde Rebekka-graden måtte kunne slutte seg sammen i foreninger. I virkeligheten var dette et forsøk på å danne Rebekkaloger. Forslaget hadde mange tilhengere, men ikke nok til å få det vedtatt. Allikevel ble det mere eller mindre bevisst gjort spredte forsøk på sammenslutninger.

Motstanden mot Rebekkainstitusjonen gjorde seg lenge gjeldende og enkelte av de amerikanske jurisdiksjoner ville i det hele tatt ikke anerkjenne den. På grunn av de uheldige forhold som fulgte av dette, anbefalte Stor Sire i 1867 enten helt å avskaffe graden, eller å anerkjenne den som en selvstendig grad med egen lovgivning og myndighet til å velge sine embedsmenn. Dette brakte liv i gradens venner og forsvarere. Resultatet ble at et utvalg i 1868 foreslo for Storlogen å vedta «at de under den Suv. Storloge stående Storloger skulle være berettiget til på passende steder å opprette gradloger av Rebekkasøstre (som det dengang het) med nokså vidstrakt myndighet. Bl. a. til å gi Rebekka-graden til 3. grads medlemmer og deres hustruer, samt til enker etter Odd Fellows, og selv å velge og installere sine embetsmenn. Det er karakteristisk i omslaget for stemningen at dette forslag ble vedtatt med 69 mot 28 stemmer.

En tar neppe feil, når en deri ser en anerkjennelse av hva Rebekkasøstrene hadde maktet å utrette i Ordenens hjelpearbeid. I anledning av vedtagelsen av forslaget uttalte Stor Siren at han gikk ut fra at Rebekka-graden skulle stå på like fot med den øvrige virksomhet. Samtidig antydte han at det også burde være adgang for ugifte døtre av Odd Fellows til å bli opptatt, men dette gikk ikke igjennom.

Utviklingen gikk imidlertid videre etterhvert som motstanden ble overvunnet, og i 1884 ga Storlogen tillatelse til at Rebekka-gradlogene kunne la valgte representanter samles til årlige møter, «for fremme av denne ordensgrens særlige interesser og til forhandlinger om sosiale spørsmål.» Et sådant møte foreslo

for Storlogen i 1888 at Rebekka-graden bare kan tildeles av Rebekka-søstre og at alle lovbestemmelser om mannslogenes valgembetsmenns plikt til å ta Rebekka-graden dermed opphørte. Dette medførte at Rebekka-gradlogene kom til å bli stående direkte under den Suv. Storloge.

I 1891 opphørte betegnelsen «gradloge», idet det da bestemtes at graden bare kunne tildeles dem som ble opptatt som medlem, hvilket igjen medførte som en naturlig konsekvens at det ble opprettet selvstendige Rebekkaloger.

I 1894 ble sluttsteinen på verket lagt, da følgende formål presiseres:

1. *Å hjelpe til ved opprettelsen og vedlikeholdelsen av hjem for gamle og trengende Odd Fellows, samt av hjem hvor avdøde Odd Fellows barn kan nyte pleie, oppdragelse og støtte.*
2. *Å besøke de syke, hjelpe de trengende, begrave de døde og oppdra de foreldreløse, samt å støtte underordnede loger og andre Rebekkaloger ved å ta seg av nødlidende Odd Fellow-familier.*
3. *Å gavne og fremme de sosiale og broderlige forbindelser i livet mellom loger og Odd Fellow familier innbyrdes.*

Som medlemmer kunne opptas alle som hadde fått Rebekka-graden, godstående brødre og deres hustruer og alle ugifte og hvite kvinner over 18 år, som tror på et høyeste vesen som verdens skaper og opprettholder.

Br. Colfax utarbeidet det første ritual med passord og tegn, og han skapte også gradens sinnbilder.

I Amerika har man fremdeles bare den ene grad – Rebekka-graden, og at Rebekkainstitusjonen derover står meget høyt i anseelse, er noe vi alle vet.

I 1909 ble etter initiativ av Stor Sire Samuel Johnson, den første Rebekkaloge, St. a Sunniva, stiftet og Rebekkainstitusjonen dermed overført til Norge.

Dens utvikling her skal jeg ikke gå nærmere inn på, da den vil være allminnelig kjent, men jeg vil gjerne minne om den glødende interesse hvormed vår Stor-Sire Samuel Johnson omfattet denne institusjon gjennom hele sitt liv og hvordan han arbeidet for å skaffe Rebekkainstitusjonen en selvstendig stilling innen den norske gren av Odd Fellow Ordenen, sideordnet med mannslogene. Det er et ledd i dette arbeide når han hos oss fikk innført våre fire trinn i Rebekkalogene, i likhet med mannslogenes fire grader, noe som også er blitt akseptert i Danmark. Og at hans planer gikk ennå videre i retning av å oppnå fullt redelig selvstyre også for kvinnesiden, fremgår av hva han mangeganger har skrevet og uttalt. Også den danske Stor Sire Skeel arbeidet mot det samme mål,

idet han på det første rådsmøtet i Danmark i 1931 uttalte at det var hans hensikt å få opprettet en kvinnelig Storloge og at Rebekkarådet var det første skritt i den retning.

Det spørsmål reiser seg naturlig, om Rebekkainstitusjonen har maktet å løse de oppgaver den er blitt stilt overfor. Når det gjelder Amerika, kan dette spørsmål besvares bekreftende, sogar i den grad at forventningene er blitt langt overtruffet. I Amerika er det nemlig opprettet hundrer av barnehjem; alderdomshjem, sykehus osv, hvortil Rebekkasøstrene i en vesentlig grad har ytet sin medvirkning. Dette skyldes naturligvis de spesielle sosiale forhold som råder derover og som er av den art at de nær sagt gir ubegrenset spillerom for det private initiativ.

Men om det samme spørsmål stilles her i Norge, mener vi også med god samvittighet å kunne gi et bekreftende svar. Bortsett fra Veslehjemmet, hvis opprettelse skyldes tiltak fra Rebekkaloge St. a Sunniva og logens første OM.

Samuel Johnsons side, og hvori det er investert en masse kapital, kan vi riktignok ikke rose oss av å ha grunnlagt hjem for barn eller aldrende, slik som tilfelle er i vårt naboland Danmark, men når jeg tenker på alle de flittige hender rundt om i Norge, som har vært i travel virksomhet med søm, strikking og lapping for å skaffe tøy til spebarn, konfirmantutstyr, sykekurver med tilbehør til Finnmark, Europahjelpen, hjelp for ensligstilte damer, julefester for gamle, gaveforsendelser til Finland og til Tyskland – det viser seg at Rebekkalogenes regnskaper – foruten alt in natura – ca. kr. 400 000 er samlet inn og brukt i veldedighetsarbeidet – så tror jeg å kunne fastslå at dette sammenlagt representerer et arbeide av stor verdi. Det er heller ikke småsummer som i tidens løp er ytet både av logene og av søstre i all stillhet, bare med det ene formål: å hjelpe en trengende.

Dette arbeide blir Rebekka-søstrene oppdratt til gjennom våre ritualer, og jeg tør også forsikre at hver eneste søster utfører det med inderlig og oppriktig kjærlighet.

Det utadvendte arbeide, som er Ordenens hovedoppgave, og som det var meningen at brødre og søstre gjensidig skulle understøtte hverandre i, er Rebekkainstitusjonens eneste ønske og mål, og det som vi mener er den praktiske gjennomføring av Ordenens lære. Det er vårt håp at det skal bli oss forunt i de kommende år å kunne få ofre oss for dette arbeidet i fred og forståelse med alle Odd Fellows.

H. M. KONG HAR

Også Kongens nyttårstale ved inngangen til 2018 var av en slik karakter og med et slikt verdiinnhold at den utmerket godt kan leses og reflekteres over flere ganger.

Norge har en konge som holder taler som det legges merke til langt utover landets grenser. Det er en verdi i seg selv. «De Tre Kjedeledd» presenterer gjerne Kongens tale for sine lesere som et ledd i å gi dem verdiimpulser fra en litt annen synsvinkel enn den som kommer frem i loger og leire.

«Det går ein stor vilje gjennom verden» skriver Åse-Marie Nesse i et av sine dikt.

Denne viljen får alt levende til å strekke seg mot lyset. Den gjør at vi helst vil hjelpe når vi ser at noen trenger det. Den gjør at de fleste av oss står opp til en ny dag uansett hva som vil møte oss.

Vi lever i en tid da den gode viljen ikke alltid er det mest synlige. Vi får inntrykk av at verden er preget av konflikt, uro og motsetninger. Historiene om menneskers onde handlinger og lidelsene det påfører andre, er mange. Det kan være lettere å kjenne kulden og frykten enn varmen og styrken.

Men nettopp derfor trenger vi å minne oss selv og hverandre på den gode kraften som tross alt går gjennom verden, som bor i hvert eneste menneske.

For vi møter den overalt. Vi møter denne kraften i form av mennesker som gjør en innsats for andre. Vi møter den i enkelthistoriene om mennesker som ber om hjelp i en vanskelig situasjon – og alle dem som strømmer til og vil bidra. Vi møter den som en personlig indre kraft hos dem som klarer å reise seg og begynne et nytt liv. Og vi møter den i den store, bærende frivilligheten som landet vårt er tuftet på.

Hvert lille samfunn i Norge består av vaffelstekere, kaffekokere, fotballtrenere, besøksvenner, villige hender og store hjerter som vi ikke hadde klart oss uten. En eldre dame fra Vegårshei jeg møtte, sa det slik: «Frivillig

arbeid gir en god følelse – da har en ikke taksameteret på.»

Kjernen i frivilligheten er nettopp at vi gjør noe fordi vi synes det er riktig og viktig, ikke for personlig økonomisk vinning. Med dugnadsånd har vi gjennom generasjoner skapt det fundamentet vi står på sammen i dag. Og styrken ligger nettopp i at vi har skapt det sammen – med våre egne hender, at vi har gitt av vår tid, delt av vår kunnskap og vårt engasjement.

I Norge er vi så heldige å ha en relativt stabil økonomi, et solid styresett og et samfunn basert på stor grad av tillit. Allikevel – på denne tiden i fjor var usikkerheten stor. Nedgangen i oljenæringen gjorde at mange ble arbeidsledige. For den enkelte som enda mangler en jobb å gå til, er situasjonen fremdeles vanskelig. Men som nasjon ser vi en ny optimisme.

Den springer ut fra at vi ble tvunget til å tenke nytt.

Det har vi gjort utallige ganger tidligere i Norge. Vi har en omstillings-evne som vi nyter godt av i vanskelige tider. Det siste året har jeg nok engang sett stor vilje og imponerende kraft hos enkeltmennesker og miljøer for å skape nye arbeidsplasser.

Jeg blir både glad og optimistisk av det jeg ser. Det er en nyttig påminnelse om at det på sikt også kan komme noe godt ut av de vanskelige periodene.

Av alle ressurser dette landet har, er mennesker den største rikdommen. Spesielt er barna og ungdommene våre dyrebare for oss. Vi har flott ungdom – med både kunnskap, sosial ansvarlighet og oppdrift – som er fullt i stand til å ta landet vårt inn i en ny tid.

Samtidig gjør det meg fortvilet å høre om alle de unge som sliter psykisk – og at noen til slutt ikke orker å leve lenger.

Da Dronningen og jeg i sommer inviterte til hagefest på Maihaugen, holdt en ung kvinne en sterk appell om dette. Hun sa blant annet: «Jeg ønsker meg et samfunn der vi tør å se hverandre inn i øynene og si: Her er jeg, og jeg bryr meg om deg.»

Jeg kunne ikke vært mere enig. På denne enkle måten kan vi faktisk redde liv. Vår aller viktigste ferdighet som medmennesker er evnen til å forstå hvordan et annet menneske har det.

Jeg har snakket mye om mobbing gjennom tidene – og jeg har ikke tenkt å gi meg med det. For tenk hva det kunne bety om vi bare bestemte oss for at i Norge skal vi ikke mobbe hverandre!

Alle har noe godt i seg. Også de som mobber og som trakasserer andre – enten det er gjennom ord eller handling. Den sterke viljen som bærer oss kan også brukes til dette: Å bestemme





seg for å slutte å mobbe. Å oppføre oss ordentlig mot hverandre. På samme måte som de som blir mobbet velger å stå opp til enda en ny dag – på tross av det de aner komme – også denne dagen.

Landet vårt er fra gammelt av bygget på sterk vilje til overlevelse og selvstendighet. Jeg tror naturen og historien vår har formet oss som folk. Vi har måttet leve med naturkreftene og skape liv og leveveier på tross. Vi har i flere perioder opplevd å være under fremmed styre – og har måttet kjempe for vår frihet. Det har blant annet lært oss å verne om likeverd og menneskerettigheter – både hjemme og ute.

Vi må ikke glemme historien vår – ellers kan vi komme til å skusle bort frihetene og fremskrittene vi møysommelig har opparbeidet. Og vi kan komme til å glemme solidariteten med andre som fremdeles står midt i kampen for grunnleggende rettigheter.

Det gjelder også kampen for likestilling og for barnas beste. Dette arbeidet har vært drevet av enkeltmenneskers sterke vilje og utholdenhet. Etter hvert har hele samfunnet støttet opp om dette arbeidet og fulgt etter – så vi sammen har kommet et stykke videre som nasjon. Men samfunnet er i stadig endring. Og arbeidet er ikke gjort en gang for alle. Vi må være våkne så ingen grupper faller utenfor. Vi trenger

både gutter og jenter, kvinner og menn med all slags bakgrunn, erfaring og personlighet med oss for å skape et godt samfunn der alle får bidra på sine premisser.

I Åse-Marie Nesses dikt står det videre om den store viljen som går gjennom verden:

*«Den lokkar fram vindruer i lavastein
Den let tørstande palmar bere frukt
Den sår solsikkefrø mellom tistlar»*

Skaperverket er fullt av liv som vi mennesker har blitt gitt å forvalte. Kunnskap er nøkkelen til å handle klokt. For viljen er der!

Viljen slår blant annet ut i en grønn teknologisk eksplosjon som nå pågår for fullt. Nesten ingen skaper lenger noe uten å ha med et miljøperspektiv. Bare dét er et stort fremskritt fra noen få år tilbake.

Vi må verne om det vi holder høyt i det norske samfunnet. Vi må være på vakt for tilbakeslag på områder der kvinner og menn har arbeidet i generasjoner for å ta oss dit vi er i dag – enten det gjelder kampen for menneskerettigheter, kvinners frihet eller barns trygghet. Om det gjelder vern av naturen eller dugnadens samlende kraft.

Hvert eneste menneske ser verden og samfunnet vi er en del av fra sin egen synsvinkel. Når vi diskuterer hva som er «det norske», åpner det dermed

for over 5 millioner ulike fortellinger om hvem vi er. Derfor er det ikke å undres over at fortellingene blir forskjellige, og at vi vektlegger ulike verdier.

Når man bor utenlands, blir blikket på Norge ekstra klart. Jeg vil i kveld spesielt hilse alle dere som er i tjeneste i andre land.

Noe av det aller viktigste ved det norske samfunnet er kanskje det som for oss er så naturlig at vi nesten tar det for gitt:

At vi har fred og frihet,
At alle har muligheter,
At vi kan få en ny sjanse når vi mislykkes.

Det er et hederstegn for et samfunn at vi har lov til å prøve og feile. At vi kan falle – men allikevel bli gitt nye sjanser ved å være mennesker for hverandre – som dypest sett vil hverandre vel.

Derfor vil jeg – på denne årets siste dag – minne oss alle om at: «Det går ein stor vilje gjennom verden»

Den gir oss mot til å kjempe for det vi har kjært.

Den gjør at vi reiser oss igjen og igjen.

Den gir oss kraft og klokskap til å gi hverandre en sjanse til.

Godt nytt år!

ORDENENS TILBLIVELSE *i Hamar*



Fra den spede begynnelse har logene i Hamar hatt stor framgang og oppnådd resultater som ble langt større enn hva de trodde var mulig, de som i 1949 tok opp arbeidet for å opprette en broderforening. De første årene i en loges historie er alltid av de vanskeligste, og særlig på et sted hvor det ikke tidligere har vært noen loge. I Hamar og omland var det på denne tiden bare tre Odd Fellows som hadde litt kjennskap til Ordenens arbeide, og de visste svært lite om hverandre. Wilhelm Tønne kan med rette sies å være den egentlige grunnleggeren av Odd Fellow i våre to fylker – godt støttet opp av Olav Rypdal og Olav Standnes.

I begynnelsen av oktober 1949 fikk så Wilhelm Tønne et brev fra Stor Sire Ingvald Haaland som på den tid var Ordenens øverste leder i Norge. Allerede den 12. desember 1949 ble det tatt opp 10 nye brødre og disse ble da innviet i Ordenens lokaler i Oslo. Alle ble tatt opp i loge nr 2 Eidsvold. Odd Fellow loge nr 2 Eidsvold er således moderloge til 35 Heidmork, og årlig gjensidig kontakt er opprettholdt gjennom alle år.

Den 3. februar i 1950 ble broderforeningen opprettet og Wilhelm Tønne var første formann. Møtene som fulgte ble gjennomført i lokalene til Håndverkeren på Hamar. I løpet av 2 år vokste broderforeningen til hele 51 medlemmer og tiden for å starte egen loge nærmet seg raskt. Det var en tilsynelatende håpløs oppgave å løse

spørsmålet om lokaler. Etter mye arbeide og undersøkelser fikk en leie lokaler i Festivitetsens spisesal.

Den 21. mars 1952 ble Loge nr. 35 Heidmork instituert. 51 logebrødre hadde nådd sitt første mål. Logens første Overmester ble da Wilhelm Tønne og med seg i kollegiet hadde han brødrene Eyvind Lillevold, Olav Standnes, Ole A. Corneliussen, Ole Myhr, Reidar Thorkildsen, Reidar Wiggen og Harald Jansen.

I 1955 var medlemstallet var kommet opp i hele 103 og økonomien var betydelig styrket. I 1956 kunne logen kjøpe Posthusgården på Hamar med tanke på nytt ordensbygg. Meningen var å bygge på en 5. etasje til bruk for logen, noe myndighetene allerede hadde gitt tillatelse til. Men slik ble det ikke! Postverket ville kjøpe hele gården og dette ble da solgt.

Fremgangen var stor for logen da det i 1956 var i alt 54 innvielser og gradtildelinger – og innen utgangen av året var medlemstallet kommet opp i 117. Da medlemstallet i 1957 kom over 130, et tall som kan sies å være i overkant av det ønskelige, fikk Eyvind Lillevold anmodning fra Storlogen om å lede ny broderforening med sikte på enda en loge i Hamar.

Dette resulterte i at loge nr 59 Herman Anker ble stiftet den 5. juni 1958, med Eyvind Lillevold som første OM. (loge nr 35 Heidmork er også moderloge for loge nr 63 Anders Sandvig på Lillehammer og loge nr 130 Eystir på Elverum.)

Også innen Rebekkeinstitusjonen var det på denne tiden arbeidet godt med tanke på å etablere en loge på Hamar. Dette resulterte i at året etter kom første Rebekkaloge.



En av salongene i Ordenshuset.



Det gamle Ordenshuset i Hamar..

Rebekkaloge nr 21 Maud ble instituert 5. september 1959, med loge nr 2 Urania som moderloge.

Ellen Fjestad var logens første Overmester. Hun var innviet i loge nr 2 Urania i 1953, men flyttet til Stange, og var den eneste logesøster i dette distriktet.

På oppfordring av Overmester Wilhelm Tønne i loge nr 35 Heidmork

startet hun arbeidet med å danne en Rebekkaloge i Hamar. 4. juni 1956 ble de første 7 innviet i nr 2 Urania, etterfulgt av ytterligere 9 i januar 1957.

Institueringen ble foretatt 5. september samme år i Festiviteten i det som da var Hamar rådhus, og hvor Odd Fellow-brødrene hadde sine møter. Rebekkaloge Maud fikk leie de samme lokalene og bruke brødrenes utstyr. I tida

som fulgte ble det travle arbeidsår for Rebekkaloge Maud. Både på Lillehammer, Gjøvik og Kongsvinger ble det dannet Rebekkaforeninger, og både innvielser og gradpassinger for disse søstrene ble ofte gjennomført i Rebekkaloge Maud. I 1972 ble vår loge moderloge for loge nr 49 Ad Astra.

I 1999 var tida inne for deling av loge Maud. 36 av søstrene gikk over til den nye datterlogen; loge nr 108 Kirsten Flagstad, og Rebekkaloge nr 108 Kirsten Flagstad ble instituert 16 oktober 1999.

Den 9. september i 1998 ble det holdt orienteringsmøte med tanke på ny loge, og det ble besluttet å sende en søknad til Det Norske Rebekkaråd om godkjenning til å etablere en Rebekkaforening i Hamar. Denne ble formelt stiftet 23. november 1998.



Bilde fra logesalen sett mot Overstolen.

DDRP Tove Aalborg stod for innsettelsen av styret med Turid Sommerset som formann.

Den nye Rebekkalogen ble instituert og fikk navnet Kirsten Flagstad, med Kari Eriksen som første OM.

LOGELOKALENES HISTORIE I HAMAR

Loge Heidmork hadde som mål å skaffe Ordenen egnet logelokale på Hamar.

Ved Institueringen i 1952 hadde det lyktes, som en midlertidig løsning, å få til en leieavtale om lokaler i Festiviteten i Strandgaten på Hamar.

Lokalene var romslige og pene, men utfordringen var at logens inventar måtte stues bort når det ikke var i bruk.

Arbeidet med å skaffe logen egne lokaler fortsetter, og flere eiendommer ble vurdert.

I logemøte den 29. november ga Wilhelm Tønnele en redgjørelse om Posthusgården som da var til salgs. Husnemda og Storlogens arkitekt anbefalte kjøp av gården. Prisforlangende var 570.000.

Fra Bygningsrådet var det gitt tilsagn om påbygg av 5. etasje til logebuk. Arkitekten anslo ombyggingen til ca. 100.000 kroner.

Ved votering ble det enstemmig vedtatt å gå til innkjøp av eiendommen Grønnegata 52 (Posthusgården) på de skisserte vilkår.

OM ØKONOMI

I møte den 19. desember 1956 skulle den økonomiske side av handelen avgjøres, idet logen måtte skaffe 80.000

kroner innen den 20. desember. Det var i orden med lån 500.000 kroner på gården. Et garantibrev «in solideum» på restbeløpet ble utstedt til Wilhelm Tønnele. Det bar ikke Heidmork eller Odd Fellows navn, og var således logen og de brødre som ikke har undertegnet uvedkommende.

I logemøte den 20. desember 1956 ble de framlagt status pr. 30.12.1956. Opplandske Kreditbank hadde innvilget et lån til Wilhelm Tønnele.

Vedtekter for Odd Fellow-gården ble drøftet, men krevde godkjenning av Den Norske Storloge og Husstyret.

I møte den 11. mars i 1957 ble Vedtektene for Grønnegata 52 vedtatt. 3 aksjer i Grønnegata 52 ble overført Herman Anker i forbindelse med oppgjøret ved dannelse av ny loge.

Generalforsamlingen i Grønnegata 52 gjorde 2. april i 1959 vedtak om salg av Posthusgården til Staten ved postverket for kr. 725.000 kroner. Bakgrunnen for dette salget var at det viste seg meget vanskelig å kunne bygge på den påtenkte logesalen.

STANGEVEIEN 24

Samtidig hadde styret i Grønnegata 52, fått et tilbud om kjøp av Stangeveien 24. Dette tilbudet var såpass gunstig at styret hadde undersøkt muligheten for å bygge egnede lokaler for Odd Fellow Ordenen i denne eiendommen.

Styret hadde utarbeidet to skisser. Det ene utkastet kalt «Antik» viste at det var mulig å legge en logesal i 2. etasje. Denne ville bli liten og vanskelig å benytte.

Det andre utkastet som ble kalt «Kloster» forutsatte å legge til en fløy

som ville gi meget gode muligheter for logesal.

Den Norske Storloge godkjente salget av Grønnegata 52. Gevinst på salget ble 160.000 kroner.

Etter instituering av Rebekkalogen Maud ble denne loge tildelt 2 aksjer i det nystiftede gårdselskapet Stangeveien 24.

Styrets hovedoppgave var å få klarlagt alle planer for ominnredning og tilbygg. Etter anbefaling fra Storlogen ble egen arkitekt engasjert som byggets arkitekt.

Styret fungerte som byggekomite, og fikk fullmakt av Husnemda til å ordne finansieringen innen en framlagt ramme. Arbeidet i Stangeveien 24 omfatter samtlige arbeider med ombygging i kjeller og 1. etasje av den gamle bygningen som var oppført i 1902. Videre tilbygg og innredning av logesal.

En del av arbeidet gikk i fast entrepriser, mens ominnredninger i den gamle bygningen ble utført mest som dugnadsarbeid, og med økonomiske tilskudd fra logene.

Innredningen i salen ble utført etter tegninger som arkitekten hadde utarbeidet. I noen detaljer hadde byggekomiteen egne forslag som arkitekten bygget sine forslag på.

Med Innvielse av Ordenslokalene i 1962 hadde endelig loge 35 Heidmork fullført sin store tanke om å skaffe Odd Fellow Ordenen lokaler i Hamar by.

STANGEVEIEN 24 BLIR FOR LITE

Gjennom flere år, og særlig i de siste generalforsamlingene i Stangeveien 24, har hovedtema vært hva som kan gjøres for å ivareta og forbedre bygningsmassen i Stangeveien 24 slik at denne eiendommen kunne fungere optimalt for vår logedrift. Mange modeller ble drøftet, restaurering av hele huset, påbygging for å få mere plass, samt et helt nytt Ordenshus et annet sted. Mange skisser og tegninger har vært utarbeidet ettersom det klart gikk i retning av en full restaurering av nåværende lokaliteter.

NYTENKING

Av ulike årsaker har ikke planene blitt noe av. Det var en kjensgjerning at hovedhuset i Stangeveien 24 trengte en omfattende restaurering. Den påbygde logesalen, som ble tatt i bruk i 1962, holder god kvalitet. Den ville ikke ha blitt omfattet av en restaurering i første omgang. En ombygging av Stangeveien 24 ville ha resultert i at vi fikk ulike høyder på husets gulvplan. Det ideelle ville være, som mange ønsket, at alt skulle ligge



Fra Domkirkeruinen i Hamar.

på en flate og dermed sikre bedre framkommelighet.

Å bygge nytt ble derfor mere aktuelt.

AJERHAGAN 94

Nytt styre i Stangeveien 24 AS, nå Odd Fellow Ordenshus Hamar AS (les OFOHAS), tok fatt på oppgaven med å skaffe nytt loge hus etter generalforsamling i mai 2009. Første oppgave var å samle logene til enighet om å samarbeide. Det skjedde gjennom at styret etablerte en referansegruppe utgått av OM/UM i de fire eierlogene. Styret opplevde dette som en avgjørende støtte i prosessen. Deretter ble medlemmenes syn på finansieringsgrunnlaget innhentet, med en tilbakemelding på at årlig kontingent (i 2009 kr) ikke skulle overstige kr 2.500,-. Det gav et mandat på hvor mye penger styret hadde å rutte med til kjøp og ombygging. Disse økonomiske rammer ble forankret hos Storlogen.

Så kom gjennombruddet ved tilslag på kjøp av Ajerhagan 94. Prospekt ble laget med tegninger, beregninger og budsjetter, og deretter presentert som grunnlag for avstemming i logene samt enstemmig tilslutning i generalforsamling i juni 2010. I mellomtiden hadde vi skaffet lånefinansiering og planlagt salg av Stangeveien 24. Deretter kom

tiden for organisering og planlegging av ombygging. Etablering av 8 arbeidsgrupper utgått fra hver av de fire eierlogene, viste seg å være et avgjørende grep for å sikre involvering, dugnad og eierskap til arbeidet og resultatet. Likeledes hadde mange av våre medlemmer spesialkompetanse som trengtes i prosjektet, som arkitekt, revisor, økonomi, jus, prosjektleder, og god kunnskap om Odd Fellow Ordenens forskrifter. Når salget av Stangeveien 24 kom på plass, kunne styret kontrahere entrepriser, signere låneavtaler og sette i gang med gjennomføringsfasen.

Denne fasen startet i februar med rivning innvendig for å gjøre plass for entreprenørens ombyggingsarbeider. Raskt skulle det vise seg at dugnadsånden var på plass. Folk sto i kø for å bidra og rivningsarbeidene gikk på en brøkdel av tiden. Etter hvert som ombyggingen tok fatt, dannet det seg en kjerne av dugnadshelter, som siden i vekslende antall, nærmest «bodde» i huset. Etter hvert som rommene tok form overtok innredningsarbeidene. Først med å gjenskape vår gamle logesal i de nye lokaler og dernest å gi spisesal, salonger og fellesareal et hensiktsmessig og vakkert preg. Denne fasen ble avsluttet med Stor Sires innvielse av huset 27. august 2011.

Arbeidet ble fullført i tide, med for-

skriftsmessig kvalitet og innenfor de økonomiske rammer som var budsjettet. Dugnadstimerne til administrative oppgaver som planlegging, prosjektering og ledelse av alle faser utgjorde over 5.500 timer. Til håndverksmessig arbeid i fase 3, ble det levert et tilsvarende antall dugnadstimer. Dette betyr et bidrag på over 11000 timer i vederlagsfritt arbeid. Verdien av dugnaden fremkom ved lavere lånebehov og økt verditakst på eiendommen etter ferdigstilling. Prosjektet ble avsluttet med budsjettet reservekapital og låneopptak i selskapet og slik at husleien ikke påvirket behovet for kontingentøkning ved byggets ferdigstilling. Ordenshuset tilfredsstiller dagens krav til innemiljø, sikkerhet og universell adkomst, i tillegg til at det fremstår nytt og innbydende. En tilleggsverdi er det felleskap og gode miljø de fire loger på Hamar utviklet gjennom prosessen. Huset er daglig fullt av møter og sammenkomster i logeregiet, samt etter hvert betydelig utleie av selskapslokale i helgene. Styrearbeid og drift av Ordenshuset skjer på dugnad av iherdige og trofaste logemedlemmer.

Tekst: DSS Johnny Lund
Foto: Leif Erik Dahl

INTERVJU MED

Eks Stor Sire

ERIK EVJEN

TEKST:
KJELL-HENRIK
HENDRICH

Eks Stor Sire Erik Evjen ble medlem av Odd Fellow Ordenen 38 år gammel. Det var kort tid etter 2. verdenskrig. Han hadde da tenkt over hvilken Orden han ønsket å slutte seg til. Valget falt på Odd Fellow Ordenen, ikke minst etter råd fra hans far. Etter Innvielsen i 1950, har oppgavene og utfordringene blitt mer omfattende og oppslukende enn han på noe tidspunkt kunne ha drømt om.

– Hva gjør du for tiden, Eks Stor Sire Erik Evjen?

– Når man er blitt 86 år, strekker ikke kreftene til utover dagliglivets gjøremål. Jeg har det svært godt som kan bo i eget hus og har alt det jeg trenger. Og så har jeg en stor familie som beskjeftiger meg meget. Jeg har alltid vært en familiemann og har stor glede av det. Med tre barn, tre svigerbarn, ni barnebarn og snart to oldebarn, er det nok å være opptatt av. Men det nektes jo ikke at Odd Fellow Ordenen har hatt og fortsatt har en stor plass i mitt hjerte og bevissthet. Nå sitter jeg her med et hav av gode minner som jeg stadig tar frem, reflekterer og gleder meg over.

– Hvordan kom du i kontakt med Ordenen?

– Min mor var aktiv Rebekkasøster. Det ble mange Ordensfolk og mye Ordensprat av det. Ikke minst da mor ble Rådsresident. Min far var frimurer, så også på den siden var det kontakt med Ordensvesenet. I tiåret før siste krig reiste jeg for det meste til sjøs som radiooffiser, og da var det ikke mulig å være aktiv med i noen Orden. Men da krigen tok slutt, begynte det å bli klart for meg at Ordenslivet ville jeg vurdere alvorlig. Jeg så på de muligheter som fantes. De meste nærliggende var Frimurerordenen og Odd Fellow Ordenen. Jeg vurderte for og imot. Til sist konsulterte jeg min far



Eks Stor Sire Erik Evjen.

som var frimurer. Jeg husker meget godt hans svar etter at han hadde tenkt seg noe om. Det lød i all sin enkelhet slik:

«Du Erik, gå inn i Odd Fellow Ordenen, du.»

Som sagt så gjort. Jeg søkte om opptagelse i loge nr 22 Thomas Wildey. 11.

Dette intervjuet med Erik Evjen ble gjort på våren 1998. Det er ett av flere hundre intervjuer som har stått i Odd Fellow magasinet i de siste tiår. Grunnen til at dette intervjuet gjentas er at Erik Evjen med sin skarpe observasjonsevne og gjennom vært mange tiår i kontakt med ledende Odd Fellow personligheter, har gitt oss meget verdifulle og personlige karakteristikk av Odd Fellow Ordenens ledere. De fleste av disse

lederne har ikke etterlatt seg mer personlige spor, selv om de ruver i historien gjennom sine handlinger og innsats. Erik Evjens karakteristikk gir oss et glimt inn bak den formelle fasade og inn til de mer personlige trekk. Også hendelser fra okkupasjons-tiden hvor Ordenens gjenstander var gjemt unna i privathjem, får vi et levende innblikk i. Intervjuet har derfor verdi langt ut over det å fortelle en fin historie om en av våre Eks Stor Sirer.

april 1950 ble jeg innviet, og da startet mitt Odd Fellow eventyr. Det gikk ett år før jeg fikk oppgaven som logens Kapellan. Senere gikk jeg gradene som Sekretær, UM, OM og Eks OM. Etter dette skulle jeg også starte på arbeidet i Leiren. Men da ble jeg av ulike grunner engasjert som Stor Herold i Storlogen. Deretter fulgte verv som Stor Skattmester, Dep. SS og til slutt som Stor Sire.

Sånn i ettertid synes det som om jeg har vært til stede når behov for embedsmenn har reist seg. Og for min del har jeg hatt stor glede av disse oppgavene. Derfor synes vi i familien at det er alltid grunn til å feire når noen av oss blir betrodd oppgaver i Ordenen. Jeg har jo tre barn og svigerbarn, to søstre og to svogre som har vært rimelig aktive i alle år. Og min kjære hustru, Dagmar, eller Vesla som jeg alltid kalte henne, var jo mer enn aktiv i mange år. Hun ble innviet i Rebekkaloge nr 2 Urania samme år som jeg ble innviet i nr 22 Thomas Wildey. Hun ble OM og Eks OM i Urania, og gjorde en stor innsats i Rebekkaleir nr 1 Oslo.

Jeg husker at det gjorde inntrykk på meg at hun som Eks HM i leiren hadde innført 1.200 nye matriarkar i sin embedsperiode. Det er et voldsomt tall og viser ekspansjonen i Rebekkainstitusjonen på den tid. Så ble hun Rådssekretær i fire år. Etter dette sa hun rett ut at hun ikke orket mer. Så når vi samles rundt familiebordet, er det på mange måter en Odd Fellow familie som samles.

– Hva gjorde mest inntrykk på deg da du kom inn i Ordenen?

– Det er jo så uendelig mange inntrykk som skal på plass, og som det tar år å fordøye.

Men da jeg kom inn i Ordenslokalene i Stortingsgaten, kjente jeg straks igjen flygelet. Det hadde min mor hatt stående hos oss i årene under krigen. Da Ordenen fikk lokalene igjen, ble dette så snart som mulig bragt ned til Stortingsgaten 28 igjen. Det samme var tilfellet med maleriet av Samuel Johnson som henger i rekken av maleriene av Ordenens Stor Sirer. Han hadde jeg da hatt anledning til å se på i stuene hos mine foreldre under krigsårene. Det var forresten en rekke brødre og søstre som hadde tatt vare på Ordenens gjenstander



Rådspresident Ragnhild Evjen.

under krigen.

– Det er jo ikke bare gjenstander du har sett. Du har også møtt og blitt kjent med mange av Ordenens ledere gjennom de siste femti år?

– Ja, det har vært en lærerik opplevelse. Det inntrykket jeg sitter igjen med er jo at alle disse lederne heller er preget av forskjeller enn av likheter.

Da jeg ble opptatt som medlem, var Ingvald Haaland fungerende Stor Sire. Han hadde måttet overta etter at Johan Middelthon ble syk og døde.

Johan Middelthon vil jo for alltid bli minnet som en av dem som reddet Ordenen som best det kunne gjøres under krigen. Han var jo også en av arkitektene bak byggingen av Stortings-

gaten 28. Kapitalen som ble skutt inn kom jo fra Ordenshuset i Kr. Augusts gate 6. Huset var hele Ordenens eiendom. Middelthons visjon var jo at Ordenen skulle få et stort og nytt Ordenshus den kunne vokse i. Jeg er også sikker på at han så på Stortingsgaten 28 som hele Ordenens eiendom. Jeg mener at Stortingsgaten 28 fortsatt burde være hele Ordenens eiendom, og at det var en tabbe å la bygningens eierskap gå over til Oslo-logene i sin tid. Dette standpunkt hadde både Arne Espelund og jeg. I dag mener jeg at alle Ordenens eiendommer burde samles i et profesjonelt eiendomsselskap slik at de kunne forvaltes og utvikles etter en



Stor Sire Johan Middelthon.

felles strategisk plan, både til den enkelte Ordensenhets og hele Ordenens beste. Ordensarbeidet skal selvfølgelig drives i den enkelte Ordensenhets. Forvaltning av eiendommer skal gjøres så profesjonelt og forretningsmessig som mulig.

Jeg møtte dessverre aldri Johan Middelthon. Ingvald Haaland møtte jeg derimot en gang. Men det var ikke nok til at jeg fikk noe personlig inntrykk av ham ut over at han var et fint, lyst og vennlig menneske. Derimot hadde jeg en viss kontakt med Stor Sire Olaf Hallan. Dette skyldtes ikke minst at Hallan hadde god kontakt med min mor i den tid hun var på det mest aktive i Rebekkarådet. Olaf Hallan var for øvrig både frimurer og Odd Fellow. Han gikk både med Frimurerringen og Odd Fellow Leirringen, til ergrelse for noen. Men han var en levende Odd Fellow. Av yrke var han industrimann, og produserte esker og emballasje i sitt anerkjente firma.

Jeg husker spesielt at et Storlogemøte hadde vedtatt å gå bort fra tittelen Rådspresident i Dagmar Hal-

vorsens tid. Dette skapte stor irritasjon blant Rebekkasøstrene og ikke minst hos Dagmar Halvorsen. Mor og Hallan hadde snakket mye om dette. En kveld etter et nytt Storlogemøte ringte Olaf Hallan til min mor som da var valgt som leder av Rebekkarådet, og sa: «Nå søster Rådspresident, er tittelen igjen på plass.»

Som Johan Middelthon, døde Olaf Hallan før hans embedsperiode var avsluttet. Den som overtok som fungerende Stor Sire, var Harald Østreng. Han var svoger til Olaf Hallan gjennom giftermålet med Hallans søster. Jeg husker Østreng spesielt for hans betydelige frivillige juridiske innsats for Ordenen. Han var høyesterettsadvokat med egen praksis. Han ble valgt som Stor Sire i 1958. Men etter kort tid fikk han dessverre Parkinsons sykdom og måtte raskt nedlegge sin advokatpraksis og måtte også trappe ned sitt betydelige Ordensengasjement. Etter Østreng ble jernbanedirektøren Håkon V. Ruud Stor Sire i en periode. Blant venner og for spøk ble han ofte kalt for «Håkon den femte». Han hadde for øvrig en bror,

Karl Ruud, som også gjorde seg sterkt gjeldende i Ordenen, ikke minst gjennom et mangeårig virke som embedsmann i loge nr I i Norge.

Håkon V. Ruud var en svært ivrig Odd Fellow, og han hadde meget store Ordenskunnskaper. Ruud var for øvrig chartermedlem i loge nr 22 Ths. Wildey. Han var vel også den første Stor Sire etter at Ordenen virkelig begynte å vokse, som hadde besøkt samtlige Odd Fellow loger i landet. Han kunne jo reise med jernbane dit han ville, og kun begrenset av jernbanenettet.

Mange Stor Sirer har vært både gode og store talere. Mange husket talelegenden Samuel Johnson som kunne improvisere på vers og som talte så folk ble løftet opp på en stemningsbølge. Dette var ikke Ruuds felt. Han følte seg ikke vel i talerrollen. Ingen fikk noen store opplevelser under hans talerstol.

Når det gjaldt å ta beslutninger, hadde Håkon V. Ruud også særegenheter. Mens andre ledere lett tar føringen i det som skal vedtas, kom heller Ruud etter og trakk konklusjoner av hva andre hadde sagt. Mange syntes nok han kunne virke noe innsluttet og trøtt. Men jeg kan forsikre at han fikk med seg det meste av det som foregikk i Ordenen.

Den strake motsetning ble Stor Sire Edgar Otterbech. Han var så hjertelig at man skulle tro at han ville omfavne alle mennesker han møtte på sin vei. Og i sin brennende iver ville han være med på alt. Historien vil ha det til at hans kone hadde sagt til ham en gang: «Nå tar du og flytter sofaen din ned i Ordenskanselliet for nå er det bare Ordenen som står i hodet på deg!»

Edgar Otterbech hadde så visst mye annet å gjøre som direktør i et stort familiefirma.

Otterbech ble bare sittende i én periode og ble avløst av Arne Espelund som skulle bli sittende i tre perioder. Arne Espelund var den Stor Sire som jeg fikk mest med å gjøre. Som utpreget forretningsmann var han vant med å organisere og administrere. Det merket man raskt. Han arbeidet bevisst for Ordenens ekspansjon, og fikk



Stor Sire Olaf Hallan.

se betydelige frukter av dette. Vi merker fruktene den dag i dag. Espelund hadde Odd Fellow blod i årene gjennom sin far. Som Stor Sire ble Espelund regnet som streng, alvorlig, ærlig, redelig og utpreget rettskaffen. I motsetning til noen av sine forgjengere visste han utmerket hvor han skulle og hvordan han skulle komme dit. Jeg vil ikke si at han var egenrådig, men han var uhyre målbevisst på Ordenens vegne.

Ikke bare i Norge gjorde han et stort arbeid. Han arbeidet også mye internasjonalt.

Han ble både Den Suverene Storlogens Deputerte Stor Mester for Europa, og han var formann i International Council. En annen evne Espelund hadde var at han talte glimrende. Og hele personen gjorde at det var mening, innhold og form i det han sa.

– Disse Ordenslederne har gjort inntrykk på deg?

– Ja visst har de gjort inntrykk. Men det har også et utall av andre Ordensmedlemmer.

Når jeg omtaler Stor Sirene, så er

det fordi de er kjent for så mange og derfor har en viss almen interesse. Men la meg nevne et par til som var ganske forskjellige.

Den ene var Sigurd Folkestad. Han ble utdannet teolog og reise først ut som sjømannsprest til New York. Jeg er ikke sikker på dette, men jeg lurer på om han ikke ble opptatt i Odd Fellow Ordenen i Amerika. Da han kom tilbake til Norge og ble sokneprest i Østre Aker menighet i Oslo, ble han også meget aktiv i loge nr 1 Norvegia. Etter siste verdenskrig ble han også redaktør for Norsk Odd Fellow Blad i nesten 18 år.

Det jeg husker best med Folkestad var hans evne til å være uformell. Ja, han var rent ut sagt ekstrem uformell. Jeg har kalt ham for den Odd Fellow som ikke følger reglene. Men han var også uhyre morsom, slagferdig og vennlig. Han skapte fest og liv rundt seg. Vi trenger også et godt innslag av Folkestads type. Og vi trenger flere prester i Odd Fellow Ordenen. Frimurerne har bevisst og planmessig rekruttert prester til sin Orden, også ved å gi dem visse økonomiske fordeler.

Det har ikke Odd Fellow Ordenen gjort så langt. Men jeg ser på folk med en utdanningsbakgrunn og livserfaring som mange prester får, som et vesentlig aktivum for vår Orden. Vi er en etisk bevegelse og vi er en bevegelse som ønsker å dra omsorg for våre medlemmers vel og utvikling. I denne sak kunne prester yte gode bidrag. Når nå Ordenen vokser så sterkt, vil det være ønskelig at også Kirkens folk i større grad blir engasjert i våre rekker og på Ordenens premisser.

En annen person var Umberto de Paolis. Der Folkestad var uformell, var de Paolis den strake motsetning. Men begge var ivrige Ordensmedlemmer. de Paolis hadde enorme Ordenskunnskaper og han kunne alle ritualer utenat. Det var som å trykke på en knapp, så kom alt perfekt og formfullendt.

Hans italienske navn hadde han fra faren som kom til Norge som gipsmaker. Dette yrket fikk også Umberto. I årene før krigen var han vaktmester i Stortingsgaten 28. Da frigjøringen kom, heiste han det norske flagg på Stortingsgaten 28. Det var den første bygningen i Oslo som heiste flagget den gang. Deretter var han i mange år Stor Sekretær. De som husker ham, vil nok tenke på mannen med stensansiktet. Han kunne virke både streng og utilnærmelig, men det var bare utenpå. Han var et varmt og hjelpsomt menneske som bidro over alt hvor han kunne. Det vet alle som ble kjent med ham.

– Men hva med deg selv?

– I 1930 dro jeg til sjøs etter endt utdannelse som radiotelegrafist ved Oslo Sjømannsskole på Ekeberg. Det ble både langfart verden rundt og rutefart på Europa i disse årene. Like før krigen brøt ut, gikk jeg i land og startet i forsikring sammen min far. I begynnelsen av 1950-årene startet jeg rederivirksomhet med en liten tankflåte med spesialtankere. Og til alt hell gikk jeg ut av dette og avvirket før den store skipsfartskrisen kom. Mitt yrkesliv har i stor utstrekning vært knyttet til sjøen, selv om både min mor og far kom fra Ål i Hallingdal.



Stor Sire Harald Østreng.



Stor Sire Håkon V. Ruud

– Hva annet har opptatt deg?

– Min store hobby har vært opera. Allerede fra min tidligste sjømannstid ordnet jeg det slik at når vi kom til Antwerpen, kom en agent med to operabilletter til kveldens operaforestilling. Den ene til kapteinen og den andre til meg. Senere har jeg i alle år hatt fast abonnement på Operaen i Oslo. Nå er jeg så vidt skrøpelig til bens og hører så dårlig at abonnementet er overført til min eldste sønn. Han har fått de samme plassene som jeg og min kone hadde i alle år. Også på dette felt er det godt med tradisjoner.

– Hva ser du i fremtiden når det gjelder Ordenen?

– Som alle andre ser jeg en nesten utrolig vekst. Jeg støtter fullt ut dem som vil gå inn for en sterk rekruttering av unge mennesker. Hadde det ikke vært for krigen, kunne jeg ha blitt medlem tidligere. Alle mine barn ble medlemmer da de var tidlig i tyveårene. Alle loger burde rekruttere unge mennesker

som kunne være med på å utfordre og utforme. Vi skal ikke bli noen «gubbebevegelse». De som sier at det er vanskelig for ungdom å bli medlem i dag, ser ikke det faktum at ungdom hadde andre vanskeligheter i tidligere tider.

Vanskeligheter er det bestandig, men de er der for å løses, ikke for å stenge. Jeg er ganske sikker på at langt mer enn en prosent av folk mellom tyve og tredve kunne passe utmerket i våre loger. Men en forutsetning for å rekruttere og beholde Ordensmedlemmer er at det vi gir dem er ekte og at Ordenen taler med tradisjonens og erfaringens tyngde. Derfor er jeg motstander av stadig forandringer i ritualer og former. Jeg synes rent ut sagt at disse forandringene er en uting.

Hvis hver Stor Sire skal etterlate seg forandringer i hytt og vær, går det oss ille. Stor Sire skal stå som garantister for at Ordenen beholder sine særegenheter og sin egenart. Vi skal ikke bli

billige plastkopier. Så langt har jeg sjelden sett forandringer til det bedre.

Jeg ser også for meg likestilling. Rebekkaloger og Odd Fellow loger skal selvfølgelig være likestilte. Ordenens budskap og former er like verdifulle for kvinner som menn. Men noen utvikling i retning av blandede loger går jeg sterkt imot både prinsipielt og i praksis. Men det er det vel heller ikke noen i Norge som vil ha. Men vi skal huske på at det finnes andre grener av Odd Fellow Ordenen som har gått i retning av en slik sammenblanding. Og dette bør vi vokte oss vel for å ta etter. Derfor må vi være bevisste på hvor vi vil ha likestilling og på hvilken måte.

– Hvordan ser du på den internasjonale Odd Fellow bevegelsen?

– Den tror jeg blir viktigere enn den allerede er. Verden globaliseres. Odd Fellow Ordenen utgjør et verdensomspennende søskenskap.

Jeg tror faktisk at Norge har noe å bidra med i dette arbeidet. Selv har jeg



Stor Sire Edgar Otterbech.



Stor Sire Arne Espelund.

vært levende opptatt av internasjonalt Odd Fellow arbeid og ser både gode og dårlige sider ved dette. Men en ting er sikkert. Internasjonalt arbeid krever mye tid og stor innsats.

Og det krever kontinuitet. Å reise på ett internasjonalt møte gjør deg bare til en flyktig gjest. Gjennom gjentatte møter skal det utvikles både erfaringer med møteformer, erfaringer med saksbehandling, og du må etter hvert utvikle et nettverk av kontakter. Dette er ikke gjort i en håndvending.

Men når du først har bygget et nettverk av kontakter, vil dette være deg til varig glede. Helst skulle vi ha folk som kunne følge det internasjonale arbeid over mange år. Men det er heller ikke lett å få til, ikke minst med våre raske skifter av Storembedsmenn.

Når jeg ser tilbake på mitt Odd Fellow liv, er det i det internasjonale arbeid jeg har mottatt de sterkeste impulser til å se Odd Fellow Ordenens internasjonale betydning.

Når vi blir mange Ordensmedlemmer i Norge som står for de samme verdier og arbeider etter de samme linjer, vil vi bli en kraft som merkes i samfunnet. Den samme ambisjon bør vi ha i en verden som roper på etisk veiledning og praksis. Vår innflytelse må vi bruke for å fremme det gode, ikke for å søke makt.

– Hva er summen av dette, Erik Evjen?

Summen av dette er at jeg personlig gjennom mitt Ordensliv har lært hva som er forskjell på rett og galt, på godt og ondt og gitt anledning til å forsøke å sette dette ut i praksis gjennom nærmere femti års medlemskap. Min visjon er at denne lærdommen også gjennom vår Orden skal kunne sette preg på det norske samfunn og til sist med Ordenens medvirkning nå ut til andre land og folk. Vi er kommet like langt som Thomas Wildey på dette punkt. Jeg er helt overbevist om at verden ville bli et bedre sted for alle dersom vår Ordenslære fikk gjen-

nomsyre både det norske samfunn og verdenssamfunnet. Men først og fremst må den gjennomsyre oss selv.



Stor Sekretær Umberto de Paolis.

RAUSHETENS TID

— *en nær virkelighet?*

AV
ARVE
LØNNUM



Foto: Jon Esben Johnsen

Det er så godt å bo på landet, sier mange. Åpent landskap, inn-og utmark, skoger, vann, fjell og høy himmel. Idyllen ligger rundt hver spennende sving på vei mellom bygdene. Bygde- og bonderomantikkk fyller side på side i vår eldre litteratur som priser landet vårt. Bunader i kø på 17. mai og vikinghjelmer på hodene til patriotisk idrettspublikum holder liv i mytene om det gamle, trauste norgesveldet. Oppe i alt dette: Det er typisk norsk å være god.

Det er så idyllisk langs kysten på Sørlandet. Småbyene ligger tett i tett med sine hvite hus, hvite stakitter, blomstrende frukttrær og vakre skjærgård. Innbyggerne nikker høflig og vennlig til hverandre og slår av hyggelig prat om ting de er

enige om. I hvert fall de som er enige.

Fra filosofiens verden har vi fått læren om motsetninger – om teser og antiteser. Et forhold eller en påstand er ikke gyldig uten en motsats. Bare da berettiger den sin eksistens. Vår sørlandsidyll og bonderomantikkk trenger en motvekt. Og det har de fått. Til gagns. Den dukker stadig opp som for-

klaring på menneskers holdninger og adferd mot hverandre.

Aksel Sandemose var først ute og satte navn på den. I boken *En flyktning krysser sitt spor* – en bok som skildrer livet i småbyen Jante – står på trykk en beskrivelse av «menneskenes iboende ondskap og evne til å trykke hverandre ned.» Denne ondskapen og evnen måtte konkretiseres og systematiseres og det ble den også i de ti budene i Janteloven. Det er en lov som ikke trenger utredning og komitebehandling for å settes ut i livet. Den ligger latent i – som det er beskrevet – «den iboende ondskap.» Jeg liker spesielt nr. 10: «Du skal ikke tro du kan lære oss noe.» Skjønt liker – jeg mener det stikk motsatte. Loven trengte ikke mye kunngjøring og mangfoldiggjøring fordi den eksisterte allerede i mange andre småbyer. Og større byer også. Det viste seg at den faktisk hadde vært gyldig lenge og den er det fremdeles.

En annen norsk forfatter – Tor Jonsen – ønsket å gi sin versjon av denne småbyloven fordi han mente den var aktuell og levende i det ganske land, ja kanskje i alle land. Så han skapte en variant han mente var den rurale versjonen av Janteloven og han kalte den bygdedyret. Det er en skapning som ligger og lurder rundt hjørnene i de grise-grendte strøk og passer på at alle i bygda er «mainstream». Man kan nemlig ikke utsette det lille trygge samfunnet for uheldig individualisme som kan forstyrre den allmenne ro.

Nå er det på tide for meg å avslutte min infame og ironiske nedrakking på Jantelov og byggedyr. Ved å bruke satire er jeg ikke det hår bedre enn jantelovistene. Eller har jeg faktisk en plikt til å gå i rette med mennesker som praktiserer Janteloven og holder liv i bygdedyret? Som Odd Fellow bror har jeg en moralsk plikt til å gjøre det. Nettopp med Odd Fellows verdissyn og menneskesyn plikter jeg å si fra om disse menneskefiendtlige og menneskeskapte «lovene.» Jeg har en plikt til å gå inn i menneskenaturen og beskrive de følelser, holdninger og adferd som



Foto: Jon Esben Johnsen

skaper Jantelov og bygdedyr. For å forstå hvorfor vi opplever Jantelov og bygdedyr kan det være nyttig å se litt tilbake i historien og finne et kompass som forklarer det meste. Platon beskrev allerede rundt 400 år før Kristus hvilke kardinaldyder menneskene bør søke å leve etter. Visdommen skal hjelpe oss å bedømme hva som er riktig handling i en gitt situasjon. Rettferdigheten hjelper oss å avveie mellom egne og andres behov. Måteholdet er å praktisere selvkontroll og moderasjon. Og motet hjelper oss å møte frykt, trusler og usikkerhet.

Hadde vi evnet å praktisere disse dydene upåvirket av andre ting ville verden ha vært et paradiset. Men pave Gregor I skjønnte nok mye av menneskenaturen da han beskrev de syv dødsyndene: Misunnelse, dovenskap, vrede, fråtseri, hovmod, begjær og grådighet. Når disse får ligge i dype kjellere og mørke rom, gjærer de godt. Men flytter vi dem ut i lyset og kaller dem ved deres rette navn kan vi få disse trollene til å sprekke. Eller i hvert fall se dem og gjøre noe med dem.

Den verste dødsynd er trolig misunnelsen og hvis den går i tospann med grådighet er det duket for bikkjelslagsmål mellom menneskene. Nå er det også slik at de syndene jeg nevner har sin bakgrunn i følelser. Jeg har nok mye faglig aksept for å si at frykten er hovedårsaken til misunnelsen. Så lenge småbyen og bygda frykter en form for utfordring fra selvstendige personer

med nye tanker blir det uro i paradiset. Skal vi også våge å si at nytinking i mindre miljøer også kan vekke noen sovende synder? Uansett er nok de fleste enige i at Jantelov og bygdedyr har gjort livet utrivelig for mange. Før jeg begir meg ut på en positiv dreining av denne artikkelen vil jeg gi et lite eksempel som noen ba meg nevne. Vedkommende arbeidet en gang på Barneklubben ved Regionsykehuset i Trondheim. Ettersom hun den gang var på vei inn i en ny fase som kunstner ønsket hun å pynte litt på kontoret sitt med noen malerier hun hadde laget. Hun klarerte dette med sin sjef og fant glede i sin egen kunst på arbeidsplassen. En dag fant hun røde lapper på alle bildene sine og fikk høre fra sine kvinnelige kolleger: «Du må ikke tro at dette er et kunstgalleri?» Det var veldig sårende og skuffende. Selv om det kan synes som en bagatell i forhold til andre saker avslører den skarpt hvordan smålighet får mennesker til å dyrke Janteloven.

Hva har vi så å stille opp med mot Jantelov og bygdedyr? Jeg siterer: Vi står på terskelen til en tid som vil preges av de som våger åpenheten, og som tør å løfte frem andre. Omtanken er den nye effektiviteten. Hvem som sa dette er uvesentlig. Faktum er at det går en bølge av opprør mot misunnelsen og dens våpendragere over verden. Det mest tydelige tegn er kanskje #metoo, men også på andre områder åpnes dørene til de lukkede

rom slik at sannhet og ærlighet blir de dominerende veistolper på vår vandring mot erkjennelse og en bedre verden. Flere og flere oppfordrer omverdenen til å vise mot, en egenskap som forsterker seg selv gjennom å stå fram og si fra om urett. Alle mentale kjeller- og loftsryddinger som foregår for tiden vekker til live en ny form for raushet. Den gamle form for raushet er den som går fra den sterke og rike mot den svake og fattige. Den er statisk og ensrettet. Den gir ikke alltid giveren en erkjennelse av selvransakelse, men mer en selvreflekterende stolthet over ens egen fortrefelighet. Den raushet som virkelig fører fram er den en traumeterapeut påpekte for meg: Vi må alle våge å væreause med oss selv. Da kan vi finne motet til å utfordre alle hindringer vi kjenner står i veien for oss, inkludert Jantelov og bygdedyr. Til slutt et sitat som oppsummerer denne artikkelen: Alle vet at veien til raushet og vennlighet som regel går gjennom en formidabel grisebinge av tidligere «forbudte» følelser, som misunnelse, sinne, hovmod og frykt. Derfor feires det stadig at folk rydder i grisebingen.

Egentlig er det snakk om å praktisere Den Gylne Regel. Jeg tillater meg å gi den en annen ordlyd til slutt: Fortell meg om deg selv så jeg vet hvordan jeg kan være mot deg. Så ønsker jeg at du lytter til meg slik at du vet hvordan du skal være mot meg. Da kan vi få det fint sammen.

ORDENSHUSET PÅ ÅRNES I AKERSHUS

TEKST:
HANS JACOB
JACOBSEN



Toralf Øvergaard titter ut av vinduet i Ordenshuset. Det er sannsynlig at det var dette vinduet hans far så ut av da han så Toralfs mor for første gang.

«Nå har det endelig kommet en Odd Fellow loge på Årnes». Disse ordene falt fra Odd Fellow bror Toralf Øvergaard som er medlem av Odd Fellow loge 35 Heidmork på Hamar. Men han har vokst opp på Årnes-traktene og føler sine røtter her. Toralf Øvergaard var en tur på besøk hos sin mor, Dagny, som nå er nådd den anselige alder på 93 år. Under dette besøket viste Toralf Øvergaard moren sine noen fotografier han hadde tatt av det nyinnredede og oppussende Ordenshuset som ligger i Årnes sentrum.

«I det huset har det vært hotell», svarte hans mor. Og det har hun helt rett i. Ikke bare har Ordenshuset tidligere vært hotell, men hotellet ble tegnet av en av Norges mest kjente arkitekter, Arnstein Arneberg. Arneberg er en av arkitektene bak Oslo Rådhus og en rekke andre signalbygg rundt omkring i Norge. Og Dagny kunne fortelle en ganske spesiell historie og det gjør nok at Toralf Øvergaard har helt spesielle følelser for det som den gang var et hotell, og som i dag huser en av Odd Fellow Ordenens nylig instituerte Odd Fellow loger.

Dagny fortalte sønnen sin, Toralf, videre at hun hadde vært på besøk på Årnes i 1943, under de tyske okkupasjonen. Da opplevde hun å bli oppsøkt av en mann på plassen nedenfor hotellet. Og ikke nok med det. Denne mannen hadde vist tydelig og positiv interesse for henne.

Denne mannen som så ut av vinduet, Olaf Øvregaard, som vel alle aner skulle både bli Dagnyes ektefelle og far til vår logebror i loge Heidmork, hadde stått oppe i vinduet som i dag er vår loge sin lobby. Der hadde han også fått øye på henne som skulle bli hans fremtidige ektefelle.

Olaf Øvregaard hadde vist tydelig interesse for Dagny. Men han vakte ingen umiddelbart interesse hos henne. Men han fortsatte sitt beileri, noe som til slutt hadde blitt kronet med hell for den begge.

Dagny og Olaf giftet seg og Toralf kom til verden i fredsåret 1945.



Som en gest til vår loge, nr. 156 Kongsleden har Toralf Øvregaard gitt en flott gave som består av en rekke ordensrelaterte insignier og en bok – «Odd Fellowship: Its History and Manual» skrevet i 1887 av Stor Sekretær Theo. A. Ross.

Dette må sies å være en usedvanlig Odd Fellow historie. Vår loge gikk til innkjøp av et skap til gaven. Plasseringen er sentral i vår loge. Alle som kommer til oss, kan ikke unngå å se den flotte gaven.

En stor takk til Toralf Øvregaard som både hedrer sin mors og fars kjærlighet som startet ved Ordenshuset. Han beriker også Ordenshuset og gjør at det ikke bare er et tidsmessig godt lokale, men får et kjærlighetens og historisk sus over seg.



Storrepresentat Hans Jakob Jakobsen sammen med giveren Toralf Øvregaard.

Veven



Beate Heide.

Nå er trådene klippet av, og de er klare til å se på resultatet. Spenningen er elektrisk mens de ruller ut vevnaden. Med varlige hender sletter de ut vevnaden, trer ett skritt tilbake og beundrer resultatet. Det kommer et kollektivt sukk fra hele forsamlingen. De har greid det!

På fremsiden ser den helt perfekt ut, men når de snur vevnaden ser de at noen tråder har slitt seg. Det har de ikke oppdaget underveis, og nå ser de at det har glippet på flere steder i renningen. Det var da underlig, sier de til hverandre og lurar på hva som har skjedd.

Noen lager frynser der renningen er klippet av. Det er også et viktig arbeid som skal utføres nøyaktig og med flid. Det er et arbeid du må ha samlede tanker om når det skal utføres. Du må også se til de som knytter på sidene av deg slik at knutene blir jevne og pene.

De samler trådene og slår knute på den slik at hver enkelt del blir knytt sammen. Det er et langsomt og nitid arbeid, og det har alt å si for at resultatet skal bli vakkert.

Andre begynner å lete etter årsaken til at trådene har røket. De undersøker renningen, tråd for tråd. De ser at det har vært så mange tråder, at de ikke har oppdaget at noen har slitt seg.

De konkluderer med at det ikke har hatt noe å si for helheten.

For å forhindre at det skjer igjen, velger veverne at de skal jobbe mer med renningen.

De vil sørge for at neste gang blir alle trådene med. Alle ønsker at det ferdige arbeidet skal være like fint på forsiden som på baksiden.

Bildet på vevnaden er vakkert. Så vakkert at de trekker pusten i glede, smiler til hverandre og gleder seg kollektivt over at de greide det. Det som så ut som en umulighet da de startet, det er fullendt.

De er stolte av arbeidet som er utført av mange hender. De sier til hverandre at ingen kan ta æren alene. Dette er et resultat av en kollektiv innsats.

Tekst: Beate Heide

På slutten av året har alle organisasjoner oppsummering. Hva fikk vi til i året som gikk, og hva ble vanskelig for oss? I oppsummeringen opplever vi ofte at noen av tankene vi hadde om hva vi skulle gjøre er blitt borte, mens andre deler av arbeidet har vært godt forankret og mønstret på vår innsats tegner seg som et vakkert mønster. Tenk om arbeidet kunne ses på som en vevnad.

Året er omme og veven skal klippes ned. Det er lagt ned utallige timer med arbeid i vevstolen. De ulike veverkene har skiftet på å sitte der bak bommen og slå inn tråder. Ofte har det vært tungt å motivere seg til arbeidet etter en lang dag fylt med andre gjøremål. De fleste veverkene har opplevd at det følger stor glede ved å sitte på vevstolen. Noen ganger har de strevet der helt alene, og andre ganger har det vært flere til stede som har puslet med arbeidet rundt veven. Da har det blitt tid til gode samtaler over kaffekoppen.

De minnes tilbake til da renningen skulle bommes på veven. Hvor viktig arbeidet med å få trådene på riktig plass i skeia var for at mønstret skulle bli korrekt var, og hvilken høytid det var med å få renningen på plass i veven. De minnes hvor spente de var og hvor mye forventning det var til den nye ren-

ningen. De har sett på alle meterne med renning og lurt på om det er mulig å bli ferdig før året er omme. Det store arbeidet var nesten for stort for dem, tenkte de; men så tok de en kaffekopp og minte hverandre på at selv om størrelsen på renningen hadde økt fra år til år, så hadde de alltid klart det. Sammen. Det var stikkordet. De stod sammen om oppgaven.

De som har vevet hele året, er spente. De har bare sett at arbeidet har vokst. De har drømt om hvordan det ferdige arbeidet skulle se ut. De har hatt drømmer som noen ganger har vokst inn i skyene, mens de andre ganger har blitt opplevd som mareritt. Det har vært både frustrasjon, forventning og frykt for å mislykkes i arbeidet.

Ingen har sett det hele bildet ferdig fordi det ligger på rullbommen. Alle har strøket hånden over vevnaden, beundret det de kan se, og gledet seg over at arbeidet har vokst. Sammen har de passet på at kantene har blitt fine og rette. Det er en kunst at de ikke skal være synlige og at de har vært flere om veven. Derfor har de passet på som haker at kantene har holdt seg snorrette. Om resultatet skal bli bra må det verken være for løse kanter slik at de buler ut, eller for stramme, slik at bredden blir for kort. Det er et felles anliggende at kantene er jevne.

ET EKSEMPEL TIL *etterfølgelse*



Da bror Peter Ivar Eidsvik fylte 70 år, inviterte han, sammen med sin frue til sommerfest i familiens praktfulle villa i Eidsvika i Ålesund. Br. Ivar er medlem av Odd Fellow Loge nr. 7 Ragnvald Mørejarl og i innbydelsen stod følgende å lese: «Skuffer og skap er fulle og jeg trenger ingen ting! I stedet for gaver ville det glede meg mye om du heller gir et bidrag til den nye redningsskøyta Odd Fellow III. Bidraget

kan settes inn på min gavekonto i Sparebanken Møre».

Da vi, gjestene, ankom var partyteltet satt opp og alt lagt vel til rette for en hyggelig sommerfest i juli-kvelden. Huset ligger vakkert til i Eidsvika, og vertskapet tok imot oss i hagen og sørget for at vi alle fikk noe sprudlende i glasset. Alt var lagt vel til rette for en koselig kveld.

Og det ble en stor dag med god mat og drikke, fine taler og mange gjester og festen varte ut i de små timer.

Vi ble altså bedt om ikke å komme

med gaver, heller en gave til Landsaken. Ideen fenget og det var ikke fritt for at det føltes som en ren befrielse at en ikke måtte gå byen og butikker rundt på utkikk etter en gave vi mente de ikke har. Selvsagt ville det aldri lykkes heller, for, som det står i invitasjonen, så har de alt de trenger. Dette er nok noe som også gjelder for de langt fleste av oss; vi har alt vi trenger. Velstanden har sørget for det og vertskapet er et ektepar som har vært sammen i mange år og de har også feiret flere jubileum underveis. Hva kan det ikke ha samlet opp av «nødvendige» presanger over tid?

Det kom inn mange gode, runde gaver gaver til jubilantens gavekonto, noe som førte til at han alene tilførte Landssaken den nette sum av 20.000 kroner!

Vi er mange godt voksne brødre og søstre i Ordenen og daglig fyller medlemmer over hele landet runde år. Antakelig er det med de aller fleste av oss, mer enn nok av ting i skuffer og skap. Vi har alt vi trenger og det kan rett og slett være vanskelig å finne på en passelig gave til en som en vet har alt. Derfor var teksten i innbydelse en ren befrielse.

Til brødre og søstre rundt om i hele Norge burde dette være et eksempel til etterfølgelse.

Det er Eks Overmester i loge nr. 7, Ragnvald Mørejarl, som forteller denne historien til De Tre Søyler og vi formidler ideen videre.

Tekst: Arne Nes

I 100 ÅRS PERSPEKTIVET

Loge nr. 3 Eystein, nr. 4 De Syv Fjelde og nr. 5 Vesterlen fylte alle hundre år i januar 2018. Det er de færreste organisasjoner eller bedrifter som blir hundre år. Mange omorganiseres, blir uaktuelle, fisjoneres eller fusjoneres. Hva er skjedd med disse logene gjennom hundre år?

Alle chartermedlemmene er forsvunnet. Når vi ser på bildene av dem, virker det som de hørte hjemme i en annen tid. De arbeidet annerledes enn oss, de arbeidet mye mere enn oss. De hadde lengre og flere arbeidsdager enn oss. Vi vet at de spiste annerledes enn oss. De hadde ikke ferie og fridager som oss. Ferieloven kom først i 1947. De levde i en enhetskultur som vi ikke lenger kjenner igjen.

Og de hørte hjemme i en knøttliten Orden som nettopp hadde fått fotfeste i Trondheim, Bergen og Stavanger.

De gjennomførte møtene i Ordenen på en annen måte enn oss.

Og deres kunnskaper om Odd Fellow Ordenen var annerledes.

Vi har både litteratur, tradisjoner og kurs innen alle ordensområder.

Det hadde ikke de.

Er det da den samme Orden vi i dag står overfor?

Både ja og nei.

Ja, rammene omkring Ordenen er annerledes på alle tenkelige måter.

Det har jeg nettopp beskrevet.

Men verdiene, etikken, og livskraften er det samme.

Vi er en stor Orden med over 22.000 medlemmer over hele landet. Mange av oss arbeider med prosesser og produkter som medlemmene for hundre år siden aldri har hørt om. Selv arbeider jeg daglig med innkjøp til forproduksjon til laks.

Vi har en arbeidstid og et fritidsmønster som var totalt ukjent for hundre år siden. De fleste av Loge Eysteins medlemmer for hundre år siden vokste opp, levde sine liv og hadde sin alderdom i Stiftsstadene. Jeg er en av dem som store deler av året reiser verden rundt som en del av mitt yrke. Vi kjenner alle noen som tilbringer en stor del av året i varmere strøk.

Omkring 1918 hadde de fleste nordmenn omlag fire års skolegang. Nå har mer enn tretti prosent høyere utdanning. Mastergrader og doktorgrader er dagligdags.



Deputert Stor Sire Geir Småvik.

Foto: Arne Glomdal

Allikevel er det den samme Orden vi er medlemmer av. Våre ritualer er forandret i form, men ikke i innhold. Våre budord står der som uforanderlige søyler og veivisere, selv om de hele tiden må praktisere i samsvar med tidens krav og tenkemåte.

Hva vil de neste 100 år bringe i ordenssammenheng?

Det er vel ingen forunt å spå det med stor sikkerhet, men basert på de trendene vi ser i samfunnet i dag, samt de erfaringene vi høster i egen Orden og sammen med andre verdibærende ordener, tror vi ikke at våre verdier går av moten, snarere tvert imot.

Vi er kjent med at det i dag er «kamp» om fritiden, men det er vekstvilkår for gode produkter og aktiviteter som vår Orden. Det må kanskje tenkes enda mere nytt i måten vi presenterer, profilerer og kommuniserer vår Orden på. Kanskje må det tas grep som Ordensmedlemmene i 2118 vil omtale som svært kloke beslutninger for vår Ordens berettigelse i det travle samfunnet som vi var en del av i 2018. Det blir spennende tider fremover, på mange måter.

*Med broderlig hilsen i
Vennskap, Kjærlighet og Sannhet*

Geir Småvik
Dep. Stor Sire

Fakta om Ordenen

- Den første Odd Fellow loge i vår Ordensgren ble instituert 26. april 1819 i Baltimore i staten Maryland i USA. Den fikk navnet Lodge No: 1 Washington
- Den første Odd Fellow leir ble instituert 6. juli 1827 i Baltimore, USA. Den fikk navnet Encampment No: 1 Jerusalem
- Vår Ordensgren kom først til Tyskland i 1870
- Vår Ordensgren kom til Danmark i 1878
- Den første norske Odd Fellow loge, nr. 1 Noreg, ble instituert i Stavanger 26. april 1898
- Den første norske Rebekkaloge, nr. 1 Sct.a Sunniva ble instituert i Kristiania 28. mai 1909
- Den første norske Odd Fellow leir, nr. 1 Norge, ble instituert i Kristiania 3. november 1919
- Den Norske Storloge ble instituert i Kristiania 7. august 1920
- Det Norske Rebekkaråd ble instituert i 1933 og fungerte frem til 2001
- Den første norske Rebekkalog, nr. 1 Oslo, ble instituert i Oslo 26. april 1980

Status

Odd Fellow Ordenen i Norge har pr. 14. november 2017:

- 156 Odd Fellow loger
- 132 Rebekkaloger
- 28 Odd Fellow leire
- 26 Rebekkalogere
- 11 637 Odd Fellow brødre
- 10 516 Rebekkasøstre
- Totalt 22 153

Ordensquiz

15 spørsmål

1. Hva heter Odd Fellow leir nr. 26, og når ble den instituert?
2. Hva heter den eneste Odd Fellow loge i Norge som er gått inn?
3. Hvor og når ble den første Rebekkaloge i Europa stiftet, og hva het den?
4. Hva markerer Odd Fellow Ordenen 15. januar hvert år?
5. Når og hvor ble Thomas Wildey født, og når og hvor døde han?
6. Når ble den første Rebekkaloge i Danmark stiftet, og hva het den?
7. Når ble den første Rebekkaloge i Sverige stiftet, og hva het den?
8. Hvem var Stor Sire i Norge fra 1936 til 1949?
9. Hvilken norsk Stor Sire har hatt lengste funksjonstid i fredstid?
10. Hva er Rebekkadagen 20. september et minne om?
11. Hvilken mann tillegges æren for opprettelsen av Rebekkainstitusjonen i USA?
12. Når og hvor ble det i Norge drøftet å opprette en Rebekkaloge?
13. Hvem var den første Rebekkasøster som ble Overmester i en Rebekkaloge?
14. Hvem ble den første søster Deputert Stor Sire etter likestillingen i 2001?
15. Hvilken norsk Rebekkasøster har vært Europeisk Deputert Stor Sire?

Sentral kilde for spørsmål og svar: Kjell-Henrik Hendrichs: Odd Fellow Ordenens historie – det internasjonale perspektiv, bind I.



1. Odd Fellow leir nr. 26 Arkipel, instituert 12. oktober 2013
2. Loge nr. 58 Høyang-Bjørn i Høyanger
3. 1872 i Berlin, Tyskland og fikk navnet Rebekah Loge no. 1 Einigkeit.
4. Thomas Wildeys fødselsdag, 15. januar 1782.
5. 1782 i London, og døde i Baltimore, USA 1861
6. Rebekkaloge nr. 1 Caroline Amalie ble instituert i 1881.
7. Rebekkaloge nr. 1 Magræta ble instituert i 1967.
8. Johan Middelthon
9. Arne Espelund fra 1970 til 1882
10. Den Suverene Storloge i 1851 besluttet å opprette Rebekkainstitusjonen i USA
11. Storrepresentant Schuyler Coffax (1823-1885)
12. Overmester Gustav Olaus Abrahamson drøftet dette i loge Norge i 1899.
13. Dagny Kristensen som senere gikk ut og stiftet Mariaordenen
14. Britta Almaas fra Trondheim
15. Tove Aalborg

SVAR:

ODD FELLOW TOP

BRANSJE/FIRMA	KONTAKTPERSON	TELEFON	E-POST	POSTNUMMER
ANLEGGSGARTNERMESTER				
Håkon Bjørndal	Håkon Bjørndal	977 92 177	haakon@bjorndal.com	5525 HAUGESUND
BEGRAVELSESBYRÅ				
Odd Abbedissen Begravelsesbyrå	Odd Abbedissen	55 15 40 90		5147 FYLLINGSDALEN
BILGUMMI				
Western Bilgummi AS	Kjell Western	32 22 74 00		3400 LIER
BILSALG				
Nymo Bil AS	Kjell Nymo	75 50 79 00	post@nymobil.no	8041 BODØ
BRANNUTSTYR				
Braco AS	Einar Glenthøj	32 22 66 70		3420 LIERSKOGEN
BUSSTRANSPORT/REISEARRANGØR				
Turistbussen Ålesund	Geir Gjerde	70 14 33 16	geir@turistbussen.no	www.turistbussen.no
FERIE OG FRITID				
Drømmeboliger i Spania til leie	Terje Olsen	911 08 100	www.casa-as.no	1617 FREDRIKSTAD
GRAFISK ARBEID				
Njord Kompetanse	Jon Esben Johnsen	948 71 810		1344 HASLUM
HOTELL				
Bardu Hotell	Patricia Sørensen	77 18 59 40		9365 BARDU
Mosjøen Hotell AS	Bård Bergrem	75 17 11 55		8651 MOSJØEN
KRANER OG LØFTEUTSTYR				
Munck Cranes A/S	Ola Skrondal	915 99 605	ola.skrondal@munck-cranes.no	
MALERMESTER				
Velde s Malerservice og Fargehandel	Jan Erik Lima Velde	909 67 115	janerik@veldes.no	4276 VEDAVÅGEN
MURMESTER				
Hedmark Murmesterforretning A/S	Einar H. Hernes	62 81 49 23		2212 KONGSVINGER
REGNSKAP				
Administrasjon og Datatjenester AS	Tor-Petter Stensland	53 65 19 20		5750 ODDA
REISEBYRÅ				
Oppland Arrangement AS	Anders Lunde	61 12 06 00	www.opplarr.no	2890 ETNEDAL
RENSERI/VASKERI				
Marthes Renseri Trøndelag	Sivert Lian Opdahl	406 01 020	www.marthes.no	7000 TRONDHEIM/7500 STJØRDAL
RØRLEGGER/VARMEPUMPER				
Porsgrunn Rørleggerforretning A/S	Jens-Petter Engh	35 93 09 00		3917 PORSGRUNN
Tindeland Rør – Aut. Rørlegger	Arne W. Tindeland	971 81 350		5500 HAUGESUND
Rørlegger Geir Sirnes AS	Christian Sirnes	52 80 60 70	firmapost@geir-sirnes.no	5525 HAUGESUND
SNEKKER				
Jøndal & Hoff A/S	Jan Jøndal	67 98 05 20		1472 FJELLHAMAR
STORKJØKKENUTSTYR				
Storkjøkkenservice a/s	Kjell Bjørnar Wennevik	934 62 550	kjell@storkjokken-service.no	7725 STEINKJER
TANNLEGE				
Tannlege MNTE Kristian Lunde	Kristian Lunde	22 83 05 10	www.tannlegelunde.com	0161 OSLO
TEKNISK GUMMI OG TRANSPORTBÅND				
Industrigummi	Kristian Hausken	52 83 80 95	gummihausken@gmail.com	4260 TORVASTAD
TRAFIKKSKOLE				
Gerds Trafikkskole a/s	Gerd Johnsen	51 89 31 90	gerd@gerds.no	4013 STAVANGER
UR/KLOKKER				
Lervik Ur AS	Knut J. Lervik	52 70 03 50	post@lervikur.no	5528 HAUGESUND

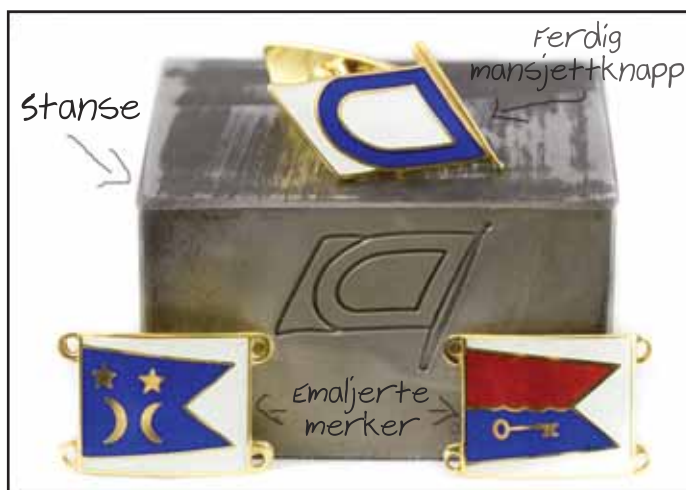
GET

ANNONSERING • ADRESSEFORANDRINGER •
OPPSIGELSER • ENDREDE PERSONDATA OSV. •

HENVENDELSE TORILL.SOLLI@ODDFELLOW.NO

DE TRE KJEDELEDD

HAR LEDIG Plass FOR NYE ANNONSØRER!



Opro Produkter AS kan lage merker av det meste: en skisse, en loge eller et bilde. Vi hjelper firmaer og andre aktører frem til en tilfredsstillende løsning. Så snart en stanse har blitt laget, står kunden fritt til å lage hva de vil: pins, mansjettknapper, anheng, skjorteknapper og så videre. Vi produserer det meste av Insignier til Odd Fellow Ordenen, og pleier et nært samarbeid med Odd Fellow Utstyr.

Ta kontakt for mer informasjon!

opro@opro.no

TRENGER DU NY LIVKJOLE? ELLER NYTT LOGEANTREKK?

Gjennom en av Europas ledende produsenter av livkjoler tilbyr vi et kvalitetsprodukt basert på de beste tilgjengelige materialer i 45 % ull og 55 % polyester. Vi leverer i str. 46, 48, 50, 52, 54, 56 og 58. Livkjolen leveres med sort vest og benklær til kun kr **2.490,-** + porto og oppkravsgebyr. **Full bytte og returret.**

LIVKJOLE.NO
KVALITET TIL PRISBEVISSTE KUNDER

Bestill på: 24 timers ordreteltelefon: 62 52 86 66

E-post: post@livkjole.no

Adresse: Livkjole.no, Postboks 6, 2301 HAMAR

www.livkjole.no



Livkjole.no drives og eies av TLC. © 2008-2018. TLC All rights reserved. TLC, Postboks 6, 2301 HAMAR

Artikler fra

ODD FELLOW UTSTYR



Art. nr. 11088
Gilde kuvertkaraffel
(4 stk. i pakken)
Kr. 800,-

Art. nr.
11006
Stearinlys
m/kjedeledd
i rødt,
høyde 10 cm
Kr. 35,-



Art. nr. 11025
Rødt slips i silke
m/kjedeledd
Kr. 150,-



Art. nr. 11003
Regaliefutteral br.
Art. nr 11004
Regaliefutteral str.
Kr. 295,-



Art. nr. 11085
Pashmina-sjal i ull/silke
m/kjedeledd
Kr 525,-

MODERNISERING AV NETTBUTIKKEN TIL ODD FELLOW UTSTYR

Nettbutikken til Odd Fellow Utstyr er nå fornyet og modernisert. Alle privatkunder vil nå måtte betale sine varer ved bestilling. Privatkunder må bruke et debetkort slik som Visa eller lignende ved betaling. Loger/leire vil fortsatt kunne bestille varer og få disse levert med faktura. Odd Fellow Utstyr oppfordrer imidlertid enhetene til å gå over til bruk av debetkort ved kjøp av utstyr.

Nettbutikken til Odd Fellow Utstyr vil med denne moderniseringen fremstå som en nettbutikk på lik linje med alle andre nettbutikker. Odd Fellow Utstyr vil bestrebe seg på at leveringstiden fortsatt skal være så kort som overhodet mulig.

De artiklene som i dag har leveringstid er Rebekkaringer og lenkninger for søstre og brødre. Disse vil det fortsatt være leveringstid på, men vi vil prøve å få den ned til ca. 2-3 uker.

Hvite skjorter og livkjoleskjorter i størrelser utenom de mest vanlige (Str. 39-45), vil det fortsatt kunne være leveringstid på.

Med broderlig hilsen

Kjell Bakken
Kansellimedarbeider



Art. nr. 11013
Feste for nåler Rebekka
Kr 165,-



Art. nr. 11039
Slipsnål sølv/emalje
Kr 615,-



Art. nr. 11037
Belte i skinn
Kr 475,-



Art. nr. 11014
Feste for
veteranjuveler
Kr 165,-

KJÆRE LESER...

En gang i mellom – men ikke ofte – sier noen til meg at «det ikke skjer noe i Ordenen». Da prøver jeg å finne ut hva som ligger bak påstanden. I samtalen kommer det gjerne frem at den som mener dette, sikter til at man kan ikke se noen synlige resultater.

La meg først peke på noen som så tydelig skjer.

- Hver eneste uke i store deler av året samles tusenvis av brødre og søstre til logemøter og leirslagninger.
- I alle disse møtene får alle de tusenvis av deltakere etiske og verdimessige impulser.
- Gjennom hele året arbeider de valgte og utnevnte embedsmenn i alle Ordensenheter med å tilrettelegge gode møter og programmer.
- Året gjennom har de 48 Distriktsråd sine møter for å legge til rette for Styrkelse og Ekspansjon.
- Og like årvisst arbeider 48 Distrikts Stor Sirer og Storlogens Embedsmenn med å administrere en stor og omfattende, verdibærende Orden.

Sett fra denne synsvinkelen er en påstand om at «intet skjer» ganske meningsløs. Faktum er at det skjer så mye at det er vanskelig, enn si umulig, å ha oversikt over alt som skjer.

Men utsagnet «det skjer ikke noe i Ordenen» kan også drøftes på en annen måte.

Odd Fellow Ordenen har fra første stund vært en bærer av etiske og livsfremmende verdier. Dens fremste formål er «to elevate the Character of Man», altså personlig og etisk fostring. Og effekten av denne fostringen er det særs vanskelig å måle. Alle som har arbeidet med å fremme fremvekst av verdier, vet at det finnes ingen gode måleinstrumenter for å måle disse verdiene.

Du kan måle et menneskes høyde, vekt, blodtrykk og fettprosent.

Men det finnes ingen objektive mål på om et menneske er blitt mer etisk bevisst og handlende eller blitt mer menneskekjærlig.

Derimot finnes det en rekke feilkilder som kan gi et falsk bilde av en god, etisk fostring.

En feilkilde er at den som er under utvikling og blir seg sin egen situasjon bevisst, blir misfornøyd med sin egen utvikling. Å få selvvinnsikt er en nødvendig del av det å utvikle seg selv. «Å møte seg selv i døren» kan ofte være et meget ubehagelig møte.



Foto: Arne Glomdal

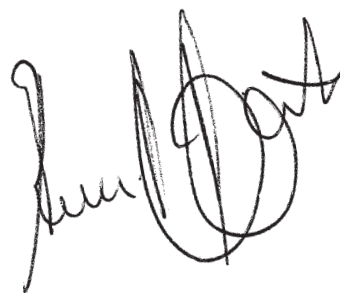
En annen feilkilde er at folk som skal vurdere andres etiske vandel, ikke har god nok informasjon. Det er svært mange gode gjerninger som skjer i det skjulte.

En tredje åpenbar feilkilde er at vi alle starter vår etiske utvikling på høyst ulike nivåer. Og vi oppnår også forskjellige resultater i vår streben på å oppdra oss selv.

Ordenens gamle og evigaktuelle budord gir oss et hint om hvor vanskelig det kan være å måle det altruistiske sinnelag.

- Ingen har oversikt over hvor mange trengende mennesker som daglig hjelpes av søstre og brødre. En slik oversikt har vi heller ikke bruk for.
- Ingen har oversikt over hvor mange barn og unge som trøstes og oppmuntres av søstre og brødre.
- Ingen har oversikt over hvor mange syke og ensomme som besøkes hver eneste dag.
- Ingen har oversikt over hvor mange etterlatte som trøstes og oppmuntres og hvor mange søstre og brødre som er deltagende ved de mange begravelser.

Det er i det enkelte Ordensmedlems liv og handlinger at Ordenens verdier virkelig gjøres. Og dette gjøres uten noen form for observasjoner eller målemetoder.



ODD FELLOW ORDENEN I NORGE:

DEN NORSKE STORLOGE:

Stor Sire Morten Buan
storsire@oddfellow.no
Søster Deputert Stor Sire Toril Grundtvig Skougaard
strdepss@oddfellow.no
Bror Deputert Stor Sire Geir Småvik
brdepss@oddfellow.no
Søster Stor Sekretær Svanhild Sandem
strstorsekr@oddfellow.no
Bror Stor Sekretær Steinar Jansen
brstorsekr@oddfellow.no
Søster Stor Skattmester Vivi S. Uhre
strstorskm@oddfellow.no
Bror Stor Skattmester Paal Østmo
brstorskm@oddfellow.no

KANSELLIET:

Kansellisekretær Helle Aandahl
Sekretær Torill Evjen Solli
Kansellimedarbeider Kjell Bakken
Sentralbord: 22 83 92 40
Odd Fellow Utstyr: 22 83 92 50
Epost: odd.fellow@oddfellow.no

DISTRIKTSLEDELSE REBEKKA DISTRIKTSRÅD:

Distrikt 1 Oslo, Akershus og Kongsvinger

DSS Hanne Marie Bukaasen
Mobil tlf 905 70 887

Distrikt 2 Sør-Rogaland

DSS Bjørn Haarr
Mobil tlf 913 22 503

Distrikt 3 Bergen og Hordaland

DSS Grethe Evelyn Isdahl
Mobil tlf 18 95 605

Distrikt 4 Sunnmøre

DSS Liv Tefre
Mobil tlf 913 50 997

Distrikt 5 Telemark

DSS Britt Margrethe Lund
Mobil tlf 995 67 847

Distrikt 6 Trøndelag

DSS Randi Marie Muri
Mobil tlf 930 51 070

Distrikt 7 Østfold

DSS Astrid Westheim
Mobil tlf 901 76 370

Distrikt 8 Vestfold

DSS Greta Gjerde Christiansen
Mobil tlf 986 95 969

Distrikt 9 Haalogaland

DSS Rut-Guri Langseth Nilsen
Mobil tlf 991 52 830

Distrikt 10 Hedmark og Oppland (unntatt Kongsvinger)

DSS Bjørn Karin Hoel
Mobil tlf 412 33 369

Distrikt 11 Troms (unntatt Harstad)

DSS Kirsten Kari Melvik
Mobil tlf 901 60 908

Distrikt 12 Finnmark

DSS Agnes Margareth Henriksen
Mobil tlf 932 48 609

Distrikt 13 Salten

DSS Anne-Harriet Kvalheim
Mobil tlf 952 06 766

Distrikt 14 Vest-Agder

DSS Selle Marie Hornvedt
Mobil tlf 915 52 780

Distrikt 15 Buskerud og Asker

DSS Asgerd Winge
Mobil tlf 975 26 995

Distrikt 17 Nord-Trøndelag

DSS Astri Kleven Sexe
Mobil tlf 977 17 390

Distrikt 18 Nordmøre og Romsdal

DSS Karin Marie Midthaug
Mobil tlf 913 79 313

Distrikt 19 Nord-Rogaland

DSS Marit Grinde
Mobil tlf 959 21 669

Distrikt 20 Helgeland

DSS Helga Vargdal
Mobil tlf 415 52 710

Distrikt 21 Oslo og omegn

DSS Kari Belgum
Mobil tlf 926 30 126

Distrikt 22 Aust-Agder

DSS Else Margareth Byholt
Mobil tlf 917 08 896

Distrikt 23 Smaalenene

DSS Unni Beate Bergsland
Mobil tlf 995 76 078

Distrikt 24 Lofoten og Vesterålen

DSS Lillian Kristensen
Mobil tlf 951 42 698

DISTRIKTSLEDELSE ODD FELLOW DISTRIKTSRÅD:

Distrikt 1 Oslo

DSS Espen Rud
Mobil tlf 924 05 020

Distrikt 2 Sør-Rogaland

DSS Ove Gløppen
Mobil tlf 917 32 690

Distrikt 3 Bergen og Hordaland

DSS Ove Kahrs Rasmussen
Mobil tlf 909 27 392

Distrikt 4 Sunnmøre

DSS Kristian Haugan
Mobil tlf 996 99 715

Distrikt 5 Telemark

DSS Helge Einar Djupvik
Mobil tlf 957 92 063

Distrikt 6 Trøndelag

DSS Terje Selbo
Mobil tlf 924 03 361

Distrikt 7 Østfold

DSS Jon Erik Holm
Mobil tlf 913 27 564

Distrikt 8 Vestfold

DSS Bjørnar Andreassen
Mobil tlf 932 44 440

Distrikt 9 Haalogaland

DSS Reidar Henningsen
Mobil tlf 958 18 023

Distrikt 10 Hedmark og Oppland (unntatt Kongsvinger)

DSS Johnny Lund
Mobil tlf 906 34 252

Distrikt 11 Troms (unntatt Harstad)

DSS Leif Arne Larsen
Mobil tlf 900 66 262

Distrikt 12 Finnmark

DSS Jon Holien
Mobil tlf 415 50 266

Distrikt 13 Salten

DSS Magne Henry Pettersen
Mobil tlf 456 17 808

Distrikt 14 Vest-Agder

DSS Dag-Runar Pedersen
Mobil tlf 950 77 110

Distrikt 15 Buskerud og Asker

DSS Sverre A. Granheim
Mobil tlf 907 66 537

Distrikt 16 Sogn og Fjordane

DSS Leif Arne Midtbø
Mobil tlf 412 65 449

Distrikt 17 Nord-Trøndelag

DSS Odd Gunnar Nygård
Mobil tlf 909 17 887

Distrikt 18 Nordmøre og Romsdal

DSS Reidar Bjørn Halvorsen
Mobil tlf 911 66 106

Distrikt 19 Nord-Rogaland

DSS Arild Sirevaag
Mobil tlf 977 22 254

Distrikt 20 Helgeland

DSS Jan Olav Mellingen

Mobil tlf 996 96 851

Distrikt 21 Oslo og omegn

DSS Snorre Østlund
Mobil tlf 905 43973

Distrikt 22 Aust-Agder

DSS Åge Munch-Olsen
Mobil tlf 976 97 391

Distrikt 23 Smaalenene

DSS John Egil Haug
Mobil tlf 918 10 186

Distrikt 24 Lofoten og Vesterålen

DSS Torben Magne Knudsen
Mobil tlf 958 52 712

Distrikt 25 Kongsvinger og Romerike

DSS Knut Andreas Østbøll
Mobil tlf 911 76 351

INTERNETT:

www.oddfellow.no

WEBMASTER:

Kjell Bakken Mob.: 905 88 196
webmaster@oddfellow.no

Odd Fellow Museum og Bibliotek:

Omvising i Museet eller et besøk i Biblioteket avtales med Stor Arkivar Knut Aslak Wickmann. Mobil: 911 53 714 eller storarkivar@oddfellow.no

NETTAVISEN:

Redaktør:

Erling Nordstjø Mob: 902 05 998
Nettredaktør oddfellow.no

UTENLANDSKE ODD FELLOW ADRESSER:

Hvis du skal reise til utlandet og vil besøke Odd Fellow virksomhet, gå du inn på oddfellow.no. Derfra klikker du deg inn på «Her er vi». Under denne fanen finner du «Grupper/Klubber». Der ligger de utenlandske adressene.

DE TRE

KJEDELEDD

18

ODD FELLOW ORDENENS MAGASIN • 96. ÅRGANG

REDAKSJONEN

Redaktør:
Kjell-Henrik Hendrichs
hendrichs@asker.online.no
Mob.: 900 34 882

Layout / Foto / Prepress:
Jon Esben Johnsen
j-esjohn@online.no
Mob.: 948 71 810

Redaksjonssekretær:
Knut Aslak Wickmann
wickmann@getmail.no
Mob.: 911 53 714

Annonser og andre henvendelser:
Torill Evjen Solli
torill.solli@oddfellow.no
Tlf.: 22 83 92 40

Oppslag: 21.200 • Trykk: UnitedPress Poligrafia corporation, Latvia

B-BLAD
RETURADRESSE:
DE TRE KJEDELEDD
STORTINGSGATEN 28
0161 OSLO

Ettersendes ikke ved varig
adresseendring, men sendes
tilbake til senderen med opp-
lysninger om den nye adressen.



Fergemann tid

Gå inn i din høstlige haves port
og lytt i den stille kveld.
Det er som du hører en båt ro bort,
og båten er jorden selv.

Den legger ut fra en sommers strand
med sommerens liv ombord.
Og tiden, tiden er fergemann
som puster og ror og ror.

Det er som et ekko rundt omkring
av svinnende åretak.
Og tiden ror i sin vante ring
og legger en sommer bak.

Blomster og vekster og busker og trær
- står som de ikke tør
å spørre hvor kursen i kvelden bær,
men luften omkring dem spør:

Hvor ror du hen, du jordens båt,
fergemann Tid – hvorhen?
Og haven suser forgrått og våt:
Kommer du snart igjen?

Hermann Wildenvey (1885-1959)